

DIRVA

THE FIELD

Nr. 70
Rugsėjis-Sep. 15, 1958
Cleveland, Ohio

Amerikos Balsas ir toliau klaidžioja laike ir erdvėje

ŽADEJO PAGERINTI PROGRAMAS IR SUSTIPRINTI STOČIŲ GALINGUMĄ, O TIK PALENGVINO RUSAMS TRUKDYTI GERIAUSIAI GIRDIMĄ STOTI. — RETRANSLIACIJOS IŠ WASHINGTONO YRA BLOGOS TECHNINĖS KOKYBĖS. — JUOKAI NEVIETOJE

(Mūsų korespondento Europoje)

Ne nuo šiandien Amerikos Balsas yra tapęs karčios kritikos taikiniu. Ypač taiklūs kritikai, argumentais pagrįsti pareiškimai sutirštėjo, kai buvo patirta Baltųjų Rūmų nusistatymas likviduoti Amerikos Balsą Europoje. Tiesa, nuosprendžio pakeisti nepavyko. Rugsėčio 31 d. Amerikos Balsas Europoje tapo užčiauptas. Dabar lieka tik vertinti Jungtinių Amerikos Valstijų Informacijos Agentūros ir Amerikos Balso direktorių padarytą pareiškimą, ryšium su pasipylusia kritika ir protestais.

Amerikos Balso Europos uždarymą direktoriai Allenas ir Lumis aiškina būk norima gerinti transliuojamas programas, stiprinti radijo stočių galingumą ir nugalėti sovietų radijo stočių daromus trukdymus.

O kaip reikalingi atrodo tikrovėje? Uždarius Amerikos Balsą Europoje, iš Washingtono lietuvių kalba transliuojama programa liko kokia buvusi. Radijo stočių galingumas nesustiprintas. Sovietų trukdymai išlėsti iki maksimumo. Amerikos Balso Europoje likvidavimas išėjo į naudą tik sovietams.

Jeigu iki rugsėčio 31 d. sovietai turėjo apskaičiuotą darbo trukdymų vienu metu iš Washingtono ir Europos transliuojamas programas, dabar visos sovietų trukdymo stotys yra pajungtos vien tik iš Washingtono transliuojamoms programoms nutildyti.

Jeigu anksčiau Europoje esanti amerikiečių stotis (veikianti 251-mo metro banga) sovietams buvo kietas rėšutas ją blokuoti, šiandien, po prastos Amerikos Balso Europoje reorganizacijos, ši stotis (o ji Lietuvoje buvo geriausiai girdima) sovietų yra smarkiausiai trukdoma, ir girdimumas nebeįmanomas.

Tiesa, lietuvių kalba iš Washingtono programa dar yra perduodama 13, 16 ir 19 metru bangomis. Bet iš Lietuvos ir Vakarų atvykę lietuviai jau seniai yra pasakoję, o naujai atvykę pakartotinai patvirtina, kad geriausių sovietų gamybos radijo imtuvų bangų skalė prasideda tik nuo 25-ųjų arba nuo 30 metų.

O kaip su Amerikos Balso vadovų aiškinimais dėl radijo stočių galingumo sustiprinimo?

Kol kas jokio stočių galingu-

mo pakėlimo nėra. Jei viena kuria stotimi transliuojama programa ir prasiveržia pro sovietų nutiestus trukdymus Europoje, tai galutinis trukdymas užbėgiamas zoninių trukdymo. Pav. Lietuvoje vietiniai (zoniniai) trukdytojai veikia 25-30 kilometrų spinduliu. Jų yra įrengta po 3 ir 5 Vilniuje, Klaipėdoje, Kaune, Šiauliuose, Panevėžyje. Kol veikia zoniniai trukdytojai, stočių galingumo pakėlimu nieko gero negalima pasiekti. Yra tik viena praktiška išeitis: Amerikos Balso programos Lietuvai turėtų būti transliuojamos ne keturiomis bangomis, bet mažiausiai iš 8-10 stočių, kaip yra buvę 1954-56 metais.

Nieko gero su amerikine informacija nebus pasiekta, jei Amerikos Balsas lietuviams rodytų tik kartą per parą. Vienkartinis ar dukartinis pasirodymas lengvai yra eliminuojamas sovietų trukdymo. Su nauja programa Lietuvai, Amerikos Balsas mažiausiai turėtų rodytis du-tris kartus per parą ir šios programos turėtų būti kartojamos bent šešetą kartų.

Svarbiausia dar tai, kad Lietuvai skirta programa būtų perduodama ne vien iš Washingtono, bet ir iš Europos. Juo daugiau kartų per parą bus transliacijų, tuo bus apšunkintas sovietų trukdymo veikimas. Yra žinių, kad sovietų trukdytojai

pareikalauja didelio elektros energijos krūvio ir tuo susilpnina sovietų pramonės mašinų sukimais.

Amerikos Balso direktoriams nemažiau turėtų rūpėti ir techniškoji programų perdavimo kokybė. Likvidavus europinį Amerikos Balsą, stotys vistiek liko Europos kontinente. Jomis programa yra retransliuojama iš Washingtono. Bet dėl milžiniškų nuotolių, dėl atmosferinių trukdymų, saulės dėmių įtakos ir radijo bangas bei kitų techniško negalavimų, iš Washingtono transliuojamos programos, Europoje esančių stočių techniška yra blogai priimamos ir bloga kokybe pertransliuojamos į Rytų ir Centro Europos kraštus. To anksčiau nebuvo, kai programa buvo transliuojama iš Amerikos Balso studijų Europoje.

Negalima tylomis praeiti ir pro kitas su Amerikos Balso Europoje likvidavimu susijusias washingtonines išdaigas. Kritikai ir protestams plaukiant į Washingtoną, Amerikos Balso vadovai ėmė juokauti, kad lietuviai jau pakankamai moka, kiti baigia pramokti anglų kalbos ir Amerikos Balso programų gali klausytis anglų kalba.

Juokauti niekam neuždrausta. Bet kai juokaujama iš lietuvių ūkininkų, kurie sudaro 80% Amerikos Balso klausytojų auditoriją, toks juokas yra įžeidžiantis.

Tokia yra susidariusi padėtis likvidavus Amerikos Balsą Europoje. Kol kas nėra ženklių, kad vykdoma reorganizacija, Amerikos Balso vadovams būtų rūpėjo Amerikos Balso programų efektyvumas, jų techniškoji kokybė, girdimumo gerinimas. Kas šiuo metu vyksta po vadinamos reorganizacijos, nerodo, kad Amerikos Balsas nešėtų pavertiesiems vilties ir suraminimo žodi.

St. Jaras

KIPRAS APRIMSTA

Po eilę mėnesių trukusio teroro Kipras pradeda grįžti į normalios gyvenimo vagą. Nyksta baimė, žmonės drąsiau vaikščioja net apgriuvusiam Nicosios senamiestyje, kur dar prieš keletą savaičių šaudė turkai ir graikai, kur degė namai ir liejosi kraujas.

Keliaujantis graikas pardavėjas, kuris dar neseniai vengė parduoti turkui kelis agurkus, šiandien laisvai važinėja pilnu vežimu, nesibijodamas turkiškų beilių, kurie ten perdažnai buvo naudojami. Dingsta iš gatvių spygliuotų vielų užvaros, ir jau ni anglų kareiviai, kurie rūšiojo minomis krėtė autovežimius, ieškodami ginklų ir teroristų, šiandien vėl šypsosi, nors jie ir sunkiausiu metu nebuvo praradę savo mandagumo.

Macmillano planas, kuris turėtų Kiprui bent septyneriems

metams atnešti ramybę, pasirodė gana sėkmingas, nors Atėnai jį ir vėl atmetė. Tačiau gyventojai nori ramybės. Ypač graikai, kurie nepaisant jų persvaros skaičiumi, visada pralaimi. Ramybės padidino ir 2,000 įtartinų asmenų areštai, kurių tarpe, kaip žinoma, buvo keli šimtai teroristų organizacijos EOKA aktyvistų. Ir, nors užsieniečiams nelabai norima prisipažinti, daugumas kipriečių tuo džiaugiasi.

Tu priežastis slypi fakte, kad EOKA teroristai pradėjo prarasti graikiškosios gyventojų dalies paramą ir pasitikėjimą, didėjančią teroro veiksmams. Nėra jokia paslaptis, kad, įsisiūbavus terorui, EOKA nariai nevengė savo metodų pritaikyti ir patiems graikams, norėdami juos įgązinti ir prievarta išgauti paramos. Ir tuo jie pasiekė tik priešingų rezultatų.

Anglų saugumo įstaigos tai buvo pranašavusios jau seniai. Tačiau EOKA terorui palaužti reikėjo gauti ne tik labai santūraus gubernatoriaus leidimą, bet ir Londono vyriausybės pritarimą. Ir tam praga atėjo tik tada, kai teroristai nužudė keletą britų karių.

Dabar perspektyvos taikiam ir tvarkingam gyvenimui yra didesnės, negu prieš metus. Gyventojų tarpe vis labiau pradeda įsiviešpatuoti įsitikinimas, kad ryšiai su Anglija salai vis tebėra naudingi. Čia aiškiai žinoma, kad 40,000 britų karių kasdieną duoda po svarą pajamų kiekvienam gyventojui. Tai reiškia 12-15 mil. svarų per metus, tuo tarpu kai visos salos pajamos siekia 75 mil. per metus. Trečdalis gyventojų tiesiogiai ar netiesiogiai gyvena iš britų įgulių, kuriomis, iš kitos pusės, sala dėl geografinės padėties ir Vid. Rytų politinės būklės yra labai svarbi.

Turkai, tesudarę tik penktadalį iš maždaug pusės milijono gyventojų, yra pats pastoviausias elementas, ir nėra jokios paslapties, kad didžioji britų administracijos dalis saloje remiasi lojalumu turkų, kurių nežavi "atsipalaidavimo nuo Anglijos" idėja. Jei jie ir buvo pradėję reikauti salos padalinimo — tai buvo tik turkų mažumos vadų politinis manevras, siekiant užachuoti graikus ir atsakant į "Enosis" šūkius. Reikia neužmiršti, kad Kipre turkų kolonijai yra išsiplaškusios po visą salą, ir tuo pačiu pasidalinimo arba atsipalaidavimo nuo Anglijos idėjos jiems nėra labai priimtinos.

EOKA teroristams, žinoma, ir ateityje gali sektis krautuvų savininkus priversti 24 valandas streikuoti, paštų ir britų įgulių kantių veikimą paralyžuoti, nes visa prekyba ir įstaigos yra graikų rankose. Tačiau daugumas jų — neskaitant amžinai nemamų paauglių, kurie visada ir visur mėgsta neramumus — aiškiai mato, kad tai reiškia ne politinę kovą, o darbo ir pajamų netekimą. Ir jei didžiosios graikų firmos ir toliau tebėra priverčiamos šelpti EOKA, tai neišvengiamai, jog jie tai daro iš įsitikinimo ar simpatijų. Atvirkščiai, EOKA metodai tik pakenkė "Enosis" idėjai. Ir tai puikiai žinoma ne tik Londone, bet ir Atėnuose bei Ankaroje.

O jei dar ir dabar prie nuošalesnių kelių stovinčios Coca-Cola iškabos tebeužteplojamos mėlynais dažais vien tik dėlto, kad jose yra lotynų raidžių, arba iš pasalų žudomi biblinės išvaizdos kalnų piemenys, apdulkėjusiose kalvose ganą sulykusias avis ir ožkas — tai nėra joks organizacijos stiprumo įrodymas. Lygiai, kaip ir graikų vinyinių "apsivalymų", šalinant reklamas anglų kalba — jos vistiek savo gaminius didžiąja dalimi parduoda britų įguloms ir pigioms kavinėms Anglijoje.

PRANAS BARONAS-BARANAUSKAS.

Šiaulių Apygardos Teismo pirmininkas, kaip mums praneša, yra miręs ištremime 1942 metais. Jis buvo suimtas 1940 m. birželio mėn.

Pr. Baronas-Baranauskas buvo aktyvus visuomenininkas ir tautininkų veikėjas. Daug jo arimųjų ir pažįstamų dabar gyvena JAV ar kitur laisvajam pasauly.

Broliui Kaziui Baronui, gyvenančiam Kanadoje, reikiame gilių užuojautų.

Valst. sekr. John Foster Dulles įteikia dovanas teniso pirmenybių laimėtojams: australui Ashley Cooper ir amerikietei Althea Gibson.

UŽRAŠAI IŠ BENDRUOMENĖS SEIMO

Dailės paroda

Žalbai ir perkūnai (protestai ir atsakymai dalyvauti) išgarsino šią parodą iš anksto. Žinoma, tik mūsų (laikraščius bent kiek skaitančių) pačių tarpe. Turbūt aidės kontraversijų garsas apie ją dar ir toliau.

Susitikimų su senai nematytais draugais atmosferoj peržvelgus tą parodą ir valandėlei užsimerkus, akys mirga kažkas panašų į Moderninio meno muziejų matytas figūras. Daug abstrakčių ir ne taip abstrakčių margumynų, nemaža ir tematiinių piešinių. Ar visa tai modernu, ar jau senstelėję — ne taip jau labai svarbu. Asmeninis dailininkų individualumas, regis, subeja įspausti savo pėdsakus net ir grynai abstrakčiose linijose, spalvų bei dėmių kombinacijose. Klausimas tik, kiek čia yra vietos tautiniam individualumui, apie kurį taip dažnai rūpinamės. Sakysim, ir šią parodą rengiant, kas norėta parodyti: lietuviška dailė, ar lietuvių dailininkų kūryba?

Ko reikia, kad dailės kūriny būtų laikytinas vienu iš lietuviškos dailės pavyzdžių? Ar iš viso yra toks dalykas, kaip lietuviška dailė? Gal yra tik lietuviškas besivaidantis, arba iš Lietuvos kilę dailininkai, savo kūryboje gal nei neturį jokio bendro požymio, vadintino lietuvišku? Kur ieškoti šios parodos lietuviškumo žymių: ar rodomuose kūriniuose, ar dalyvaujančių dailininkų gimimo metrikose?

Mano dilemantiškas įspūdis — kai kuriuose kūriniuose jautrus žvilgsnis turbūt atrastų lietu-

viams būdingų elementų; kituose gal ras tik pademonstravimą, ką katras lietuvis dailininkas daro iš linijų, spalvų, atspalvių... Tuo atveju gal tada netenka ne kalbėti apie lietuviškos dailės kam nors rodymą, o turbūt tik apie bandymą parodyti, kad lietuvių dailininkai irgi "nepėsti", tai yra, moka padaryti panašiai kaip ir kiti, gal kartas net lygiai gerai arba net ir geriau kaip kiti.

Čia gal yra problema parodyti katalogų redaktoriams ir... gyvosios lietuviškos studijų organizatoriams. Yra nuomonių, kad lietuviybė esanti ne tik archyvuose. Lietuviška esą viskas, ką lietuvių faktiškai kuria, ką priima ir ką vartoja, nors tai ir nebe-panašų į tą, kas kadaise gyvensių lietuvių buvo kuriama, priimama ir vartojama.

Tokios nuomonės negalima atmeti, nors negalima be rezervų ir priimti. Pavyzdžiui: jei Elvis Presley būtų paaiškėjęs esąs lietuvis (kaip kažkas bandė įtikinti), jei jo menas (?) lietuvių būtų visuotiniai priimtas ir vartojamas — ar tai būtų gyvosios lietuviybės apraška?

Lietuvių dailininkų kūryba gali būti (ir daugeliu atveju yra) kultūrinė vertybė, bet ar būtina lietuviška tautinė kultūrinė vertybė, tai dar klausimas, kurį reikia gerokai pasvarstyti. Pavyzdžiui, jei geras lietuvis surastų naujus žibalo šaltinius, arba uranijaus ar net kokio visai naujo ir labai naudingo elemento kas-tyklus: lietuvis būtų atradęs vertybę, bet dėl to ji juk negi būtų "lietuviška tautinė" vertybė.

Man regis, kad lietuvių dailininkai dabar vieni sėkmingai, kiti ne taip sėkmingai, bando kurti daugiausia tarptautinio pobūdžio vertybes. Šie (dilemantiški) žodžiai — ne smerkimas, tik konstatavimas.

Knygų paroda

Priglausta Statlerio viešbučio įeinamosios salės balkone ir kambarėlyje, lietuviškos knygos paroda lengviausiai aplankoma visiems seimo dalyviams. Kiti ją

N. ZELANDIJOS LIETUVIAI

• N. Zelandijos Dunedino apylinkės lietuvių vadovybė sudaro: J. Jančys, V. Skridulaitis ir B. Kuzma.

• Eilė N. Zelandijos lietuvių eina aukštuosius mokslus. G. Balčiūnas, greit gaus advokato teises, G. Procuta studijuoja humanitarinius mokslus, V. Grigaliūnas — inžineriją, R. Tarydas — matematiką, J. Liutikas — gyvulininkystę.

• Į Naująją Zelandiją pirmieji lietuviai tremtiniai atvyko 1949 m. birželio mėn. 27 d. Taigi nuo to laiko suėjo dešimtmetis. Nors lietuvių skaičius N. Zelandijoje nedidelis — apie 200, bet dedamos visos pastangos atlikti visas lietuviams prideramas pareigas.

• N. Zelandijos lietuvių vadovybė bus renkama šių metų pabaigoje iš Wellingtono apylinkėse gyvenančių lietuvių.

vadina spaudos paroda, nes joje yra ir laikraščių bei žurnalų. Bet daugiausia knygų. Tik ne visų knygų, nei Amerikoje, nei "pasauly" išleistų.

Pasaulinio seimo proga būtų pritikę turėti visos užsienio lietuvių spaudos parodą. Tokia paroda (svarbiausia — rinkinys) yra būtinas dalykas, jei ne čia, tai kita proga. Bet viską surinkti ir tinkamai parodyti — tai ne kelių savaičių darbas ir ne kelių šimtų dolerių išlaidos. Ar kas nors imsis tokį uždavinį atlikti? Uždavinys — visiškai pritrinkamas tokiam dideliui vardu, kaip Pasaulio Lietuvių Bendruomenė! (Perkelta į 6-tą pusl.)

AUSTRALIJOS LIETUVIAI

• Varšuvos pasitarimai tarp JAV ambasadoriaus Jacob D. Beam ir Kinijos Wangpingnamo prasidėjo pirmadienį.

Prez. Eisenhaueris kreipėsi į Chruščiovą, prašydamas įtikinti Kiniją, jog toji nutrauktų karinius veiksmus ir siektų taikaus sprendimo Formozos sąsiaurio ginče.

Washingtono sluoksniuose vyrauja pesimistinės nuotaikos dėl Varšuvos derybų ir manoma, jog Formozos ginčą reikės perkelti į Jungtines Tautas.

Komunistų artilerija tebebombarduoja apsuptą Quemoy salą, neleidama nacionalistų laivams vykdyti tiekimo. Sekmadienį vienas laivas prasiveržė ir spėjo dalį krovinio iškrauti, tačiau abejojama, ar jam pasiseksią atsitraukti. Laive buvo ir JAV karinės misijos atstovai. Į Mažąją Quemoy salą tiekimas pradėtas vykdyti oro keliu.

JAV valst. sekr. pareiškė, kad Formozos krizė būsianti vienas iš svarbiausių klausimų rytojo prasideančioje JT plenumo sesijoje. Šis klausimas dar nėra įtrauktas į sesijos darbotvarkę, tačiau besirenkančių diplomatų tarpe labai gyvai diskutuojamas.

• JAV nelauktas pradėjo atitraukti savo įgulas iš Libano. Krante palikta apie 8,000 pėstininkų ir 1,600 marinų.

JT gen. sekr. Hammarskjöld grįžo iš kelionės po arabų kraštus ir pareiškė, kad galbūt būsiąs rastas sprendimas Vid. Rytų problemai išspręsti. Pranešimas apie kelionę JT plenumo sesijai numatomas šio mėnesio pabaigoje.

Libano naujam prezidentui Chebab perėmus pareigas rugsėjo 24 d., naujuoju premjeru, kaip kalbama, būsiąs paskirtas jaunas sukilėlių vadas Raschid Karami.

• JAV sutiko evakuoti savo įgulas iš karinių bazų Maroke, tačiau tikslus evakuacijos terminas dar nenustatytas. Prancūzai dar nėra sutikę evakuoti savo įgulas.

• Premjeras De Gaulle tarėsi su Vokietijos kancleriu Adenaueriu. Informuoti sluoksniai sako, jog šis pasitarimas reiškias naują erą Prancūzijos - Vokietijos santykių istorijoje.

PRADEDA ME SPAUSDINTI

prof. Algirdo J. Greimo įspūdžius iš kelionės Viduržemio jūros pakraščiais — nuo Egipto iki Paryžiaus. Kelionė, kiek galime spresti iš jau turimos užrašų dalies, pasižymėjo ne nuotykiomis, o progomis pasamprotauti ne tik apie laivus, bet ir apie mintimis praplaukiamus dalykus.

Prof. A. Greimas su šeima viešės Paryžiuje, pas prof. G. Matore (17, rue de Passy, Paris 16-e) iki rugsėjo 26 dienos, paskui išvyks į Ankarą, Turkijos sostinę.

(Žiūr. 3 psl.)

JAV aviacijos v-kapaduočiojas gen. Curtis Lemay Formozoje sutinkamas nacionalistų gen. Wangšumingas.

DIRVA

Published twice-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILNIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: HEnderson 1-6344. Issued in Cleveland every Monday and Thursday.

Editor: Balys Gaidžiūnas. Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio. Subscription per year in advance: \$5.00. Established in 1915. Single copy — 10 cents.

Du kart savaitinis, leidžiamas VILNIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: HEnderson 1-6344. Išsina Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio. Prenumerata metams, iš anksto mokant \$5.00. Įsteigtas 1915 metais. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

REDAKCIJINĖ KOLEGIJA:

P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Woodhaven), A. Musteikis (Detroit), R. Mieželis (Cleveland), J. P. Palukaitis (Cleveland), J. Paplėnas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

Šia savaitę...

Balys Gaidžiūnas

Mūsų jaunimas grįžo į mokyklas. Grįždami nusivedė ir pačius jaunuosius, kurie dar pirmąsias metas varstys vidurinių mokyklų ar universitetų duris. Ir neabejotina, jie dažnai dairysis į vyresnius. Dairysis ieškodami gero ir patrauklaus pavyzdžio. Ir nealaidžiai nusidėję vyresnieji, jei tokio gero pavyzdžio jauniesiems neduotų.

Su mūsų jaunimo grįžimu į mokyklas užsibaigė stovyklų ir suvažiavimų dienos. Siemet jų buvo kur kas gausiau, didesnių, geriau organizuotų. Tai labai geras ženklas. Ypač svetur gyvenant ir kietai spiriantis prieš nutautėjimo pagundas.

Gausios mūsų jaunimo šiemetinės stovyklos ir suvažiavimai tikina, kad savosios tėvynės nematę jaunuoliai jau pradeda įsijungti į lietuviškojo gyvenimo ratą. O labiausiai dėl jų rūpinamės. Juk tai nauja lietuvių karta, kuri nebeturėto romantinio tėvynės sentimentų, savo patirtim išgyventų, kurį per gyvenimą nešas vyresnieji. Jų ryšiai su ana gražia šalis, kurios mes nuolat ilgamės, į juos atėjo iš tėvų pasakojimų, iš knygų ir laikraščių, iš mokyklų ir vyresniųjų draugų. Ir nedovanotinai prasišalęs tas, kuris taip sukurts jų ryšius su savo senąja tėvyne suardys arba sužalos. O tokio pasikėsimo mes matome labai daug, net ir iš tokių asmenų, kurie oficialiose kalbose Lietuvos laisvę siekia, bet savo darbo veiksmams jaunulyje Lietuvos ilgėsį pasmaugia.

Mūsų jaunimas, po gausių vasaros stovyklų ir suvažiavimų grįžęs į mokyklas suola, neabejotinai bus tvirtesnis ir prieš šio krašto viliojančias pagundas ir prieš kitataučius draugus. Juk stovyklose pažinti draugai, jų rašomi laišukai, bendrai svarstomi klausimai, ilgai bus tais lietuvių palaikančiais siūlais, kurie gali pilnai nuvesti iki kitos vasaros panašią stovyklą ir suvažiavimą. Ir reikėtų visai skatinti, kad taip būtų.

Iš Lenkijos ateinančios žinios sako, kad ten plačiu mastu pradėti paruošiamieji darbai minėti 550 metų Žalgirio mūšio sukaktį. Tie paruošiamieji darbai pradėti dabar, nors pati sukaktis įvyks tik 1960 metais.

Dabar dar sunku pasakyti, ir gal neteisinga būtų mesti kaltinimą, kad lenkai, ruošdamiesi tą sukaktį minėti, visus nuopelnus ano didžiulio žygio ir laimėjimo, prisiskirs tik savi tautai. Bet ilgametė praktika sako, kad lenkai tokių pastangų nevengia, kad mes jau esam įpratę tokius jų reiškinius matyti.

Jei lenkai jau dabar pradeda ruošti tai sukaktį, tai nė kiek nereikia stebėtis, kad jei jau ne visus Žalgirio mūšio nuopelnus nori sau prisiskirti, tai jau tikrai pačius svarbiausius. Ir pro tuos svarbiausius mūsų Vytautas Didysis ir jo kariuomenė pasauliui bus parodyta tik kaip per miras, bespalviai.

Artinantis Žalgirio mūšio 550

metų sukaktį reikėtų ir lietuviams susirūpinti. Pirmiausia, apie Žalgirio mūšio svarbą, jo įvyksmą, apie anuometinius laikus, mūsų istorikai turėtų paruošti galimai gausesnės medžiagos. Gal atskiromis knygomis, o jei tai būtų sunku padaryti, tai jau bent mūsų laikraščiuose atitinkamus straipsnius paskelbti.

Mūsų jaunimas, kuris gyvas lietuvių reikaluose, galėtų tuos metus pasiskelbti Žalgirio mūšio metais. Ir tais metais vestų kietą kovą ne tik už gerą anų laikų išstudijavimą, bet ir mūsų už išlikimą lietuvių tautai ir Lietuvai.

Labai svarbu, kad toje sukakties būtų paskleista gausia medžiaga kitomis kalbomis. Yra labai gera proga iškelti anuometinį Lietuvos ir lietuvių vadų sugebėjimus. Yra labai gera proga parodyti kitataučiams Lietuvą prieš 550 metų. Ir to nereikėtų praleisti.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PROspect 8-1717
Rezidencijos REpublic 7-7868

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Tried. ir sekmd. ofisas uždarytas.
Seštad. tik nuo 1-3 vak. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE.

Tel. ofiso EVergrade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmad., antrad., ketvird., penktad.
Tik susitarus trečiadieniais.

Telefonas: Ofiso REpublic 7-5020
Namų WALbrook 5-3763

J. Ramunis, M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2557 W. 69th Street
(Jėlinas iš Rockwell St.)

VAL.: kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Seštadieniais: 2-4 p. p. ir 5-7 p. p.

AMERIKOS LIETUVIAI ir angliškųjų skolinių ŽODYNAS

Knyga, kurios visi laukė, bet abiausiai tai Valparaiso Universiteto ir kitų universitetų bei kolegijų buvusieji lietuvių studentai. Ji yra pirmoji knyga, kurioje plačiai aprašomos aukštosios mokyklos, lankytos senosios Amerikos lietuvių inteligentijos; aprašomi ir veikusieji tose mokyklose lietuvių kalbos kursai; aprašoma ir pati inteligentija. Be to, daug pasakyta apie tuometinės lietuvių spaudos kalbą, apie privates ir parafines mokyklas, kuriose buvo dėstoma lietuvių kalba. Antroje knygos dalyje eina Angliškųjų skolinių žodynas, kuriame daug duodama gyvosios kalbos pavyzdžių, labai aiškiai parodančių šnekamąją Amerikos lietuvių kalbą.

Knyga didelio formato, 366 psl., kietais viršeliais, gerame popieriuje, kaina tik \$5.00. Rašykite: Dr. Alg. Margeris, 3225 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Kas ir kur?

• Studia Lituanica. Mažoji Lietuva. I. New York, 1958. Lietuvos Tyrimo Instituto leidinys, 327 pusl. Kaina 5 dol.

Turinyje: Rytprūšių ir Vakarų Lietuvos priešistorinės kultūros apžvalga — M. Gimbutienė; Arklas Baltų srityse — J. Lingis; Lietuvių sodžiaus architektūra Mažajoje Lietuvoje — J. Gimbutas; Mažosios Lietuvos Tautosakos broožai — J. Balys ir Mažosios Lietuvos liaudies muzikos broožai — J. Žilevičius.

Tekstai pailiustruoti gausiomis fotografijomis, diagramomis ir gaidomis. Gale knygos pridėtos sandraukos anglų ir vokiečių kalbomis. Knyga labai gražiai išleista, ir jos turinys domus kiekvienam lietuviui. Knyga jau gaunama knygynuose. Tiesiog užsisakyti galima: Lithuanian Research Institute, Inc., 70 Fifth Ave., New York 11, N. Y., U.S.A.

• I kulkų Lituanus išdą studentė V. Matusaitytė atsiuntė 102 dol. aukų, surinktų iš Worcesterio gerasirdžių lietuvių. Rugsėjo mėnuo — LITUANUS žurnalui remti mėnuo, kurio metu vyksta aukų telkimas visuose JAV miestuose.

• Centrinis Lituanus žurnalui Remti Komitetas Clevelande paruošė, o Dirvos spaustuvė atspausdino, informacinį leidinį apie LITUANUS žurnalą. Rugsėjo mėnesio metu šis leidinys platinate visose lietuvių kolonijose JAV-se, siekiant supažinti lietuviškąją visuomenę su lietuvių akademinio jaunimo pastangomis skleisti lietuvių kultūros vertybes po platų pasaulį. LITUANUS žurnalas leidžiamas kas trys mėnesiai ir jis siunčiamas įvairiems kitataučių universitetams, mokslininkams, politikams ir t.t. LITUANUS adresas: 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

• Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo metu buvo paskelbtas LITUANUS žurnalui remti vauis. Lietuviškosios studentijos vardu vaujas paskelbimo žodį tarė V. Kamantas, LITUANUS žurnalui Remti Komiteto pirm.

TORONTO

• LTS Wellando sk. pirm. K. Žukauskas rugsėjo 6 d. lankėsi Toronte, kur su vietos visuomenininkais tarėsi spaudos ir kitais tautinę veiklą liečiančiais klausimais. Taipgi buvo suteiktos informacijos apie ruošiamą ateinančiais metais Niagaros pusiasaly Joninių šventę su įdomia programa, kuriai jau dabar dėdamas jų veiklos kurtiniam akmuo.

• LKK "Parama" tarnautojas A. Statulevičius grįžo į darbą iš atostogų, kurias praleido gražiojo savo viloj, žvelgiančio į Simcoe ežerą, rytiniame krante.

Ten pat jau nuo seniau yra įsikūrusių keletas lietuvių šeimų.

• Rugsėjo 11 d. posėdžiavo Lietuvos Nepriklausomybės Tautos Toronto Komitetas. P. V.

ninkas. Seimo dalyviai LITUANUS žurnalui paremti suaukojo per 200 dol.

• Dail. V. Vijeikis Chicagoje paruošė ir atspausdino meniskus padėkos diplomus LITUANUS žurnalui remėjams. Dalį diplomų jis pagamino nemokamai, tuo paremdamas LITUANUS žurnalą. Diplomai bus siunčiami tiems žurnalo remėjams, kurie auksa 5 dol. ar daugiau.

• Antanas Gudaitis New Yorke pagamino 16 mm filmą "Creative Lithography", kuriame pavaizduojamas litografinių kūrinių procesas ir parodomi dail. R. Viesulo darbai.

NEW YORK

RUGSĖJO 8 DIENOS POPIETĖ NEW YORKE

Lietuvių karių RAMOVĖ iniciatyva rugsėjo 8 d. ponų Kiaunų (vyresniųjų ir jaunųjų) gražioje rezidencijoje, buvo paminėta mūsų tautos istorinė ir religinė šventė.

Šeiminingas Jurgis Kiaunė trumpame žodyje priminė, kad ši šventė Vytauto Didžiojo metais tautinės Lietuvos vyriausybės įvesta. Ji turi didelę tautinę, o drauge, ir religinę prasmę. Ji turėtų būti švenčiama su dideliu dvasiniu pakilimu. Ji papildo ir pagilina Vasario 16-osios šventę.

Tos dvi šventės, viena kaip politiniai valstybinė, kita kaip tautiniai religinė, yra lyg dvi grįžtausiosios gėlės. Visuomeninio ir politinio darbo veiksniai galėtų labai darniai pasidalyti kuriems katra tinka organizuoti. Išsispresčius nekarta keliamas klausimas.

Šventės dalyvius ramovėnai vaišino alučiu ir lietuviškais sūriais. Ramovėnų pirmininkas p. A. Kirkyla pareiškė vilčių, kad kitais metais ši šventė tikrai bus paminėta daug platesniu mastu.

St. Gas

CHICAGO

DR. K. SRUOGOS PASKAITA

Tautos šventės proga Lietuvos kariuomenės savanoris-kūrėjas Dr. K. Sruoga skaitė paskaitą, kurioje, trumpai apžvelgęs tautinės politikos horizontus, stabtelėjo ties mums visiems taip labai rūpimu Lietuvos reikalu.

Paskaitininkas pareiškė: "Reikia laukti, kad Rytai su Vakarais gali susitarti, ir pirmoji to susitarimo auka gali būti Pabaltijo kraštai". Dr. K. Sruoga, Lietuvos Nepriklausomybės kovų invalidas, paminėjęs tą galimybę, ragino dėlto nenuleisti rankų — nenusidėti, bet vis dėlto laukti progos atgauti laisvę. Išsilaisvinimo galimybių tarpe jis nurodė galima pasaulinį karą, revoliuciją pačioje Rusijoje ar kitą kokią netikėtumą, kurio metu lietuviui, su ginklu rankoje, galį atgauti nepriklausomybę.

Paskaita susirinkusiems buvo labai įdomi ir uždeganti.

A. Beržienė

SKAUTAI

Ramiojo Vandensyno pakrantėje, Gaviotos parke, rugp. 15-24 d. gražiai praėjo VILNELĖS skautiškoji stovykla. Vietovė istorinė, palikusi žymių Kalifornijos istorijoje, o šiuo kartu davė jaukų prieglobstį lietuviams skautams-tėms. Šios TS viršininkas buvo ps. M. Naujokaitis.

Stovyklavo 19 skautų ir 26 skautės. Savaitgaliais stovyklautojų skaičius viršijo pusimtį. Skautų pastovyklai vadovavo Los Angeles tautininkė vyr. sklt. S. Dobkevičiūtė, o skautų — jų vietininkas vyr. sklt. J. Navickas. Instruktorium buvo pskt. Pr. Pakalniškis.

Vilnelė pravesta Tautinės Stovyklos ženkle, nes ji sutapo su IV-ja Tautine Stovykla Highlando parke, Michigane. Iškylių dieną aplankytas Nojaus tautinis parkas, kuriame gerokai išlieta prakaito karstantis uolomis į krioklio slenkstį. Be kitų staigmenų kalnų take susitiktai su laukine lūšimi. Kita diena skirta skautybės įkūrėjo lordo Baden-Powellio atminčiai. Susikaupimo dieną su atitinkamais pašnekešiais stovyklautojams pravedė sk. dvasios vadovas kun. dr. A. Bučmys. Ypač iškilmingai atšvęsta jubiliejinė lietuviškos skautijos diena, kada iškilmės pradėtos jubiliejine sveiga, o vakare užbaigtos įspūdingu laužu.

Iškilnių metu vilkiškai, skautai-tės ir jų skautai davė įžodį. Skautininko įžodį davė R. Dabys. Raštu stovyklą sveikino LSS Pirmios Pirm. v. s. dr. V. Čepas, Brolijos VS v. s. St. P. Karys, kun. dr. A. Bučmys, ps. V. Pažiūra ir kt. Žodžiu sveikino Los Angeles LB pirm. p. Liaudanskas, kuris kartu atsigabeno stovyklautojams tradicinių lauktuvių. Skautų-ėjų tėvų k-tų vardu sveikino Mitkus.

Stovyklinių varžybų laimėtojas dovanas įteikė ir židinio vardu sveikino jo seniūnas v. sl. K. Prišmantas. Jubiliejinį laužą užkūrė sktn. V. Barmienė. Ji pravedė pskt. K. Pažemėnas, tartinamas vytičio Ant. Dundzios. Lauž dalyviaus dainuojant lietuviškųjų Tautinių Stovyklų dainas, šių stovyklų dalyviai pakaitomis pasakojo prisiminimus iš anų TS. Iš-sios TS (Vokietijoje) dalyvis įmėtė dar iš ten atsivežtą baigiamojo laužo nuodėguli. Laužą užbaigė ps. M. Naujokaitis, įmesdamas į jį sauja iš Lietuvos atvežtų rugių, tuo sujungdamas visus su toli likusia Tėvyne. Naktį, po tradicinių apeigų, paaugo skautų vyčių gretos — V. Variakojis davė sk. vyčio įžodį ir kitą rytą dėvėjo violetinį kaklaraištį.

Laimingosios dienos stovykloje greit prabėgo. Nejučiomis atėjo išvykimo sekmadienis. Po pamaldų Santa Ines senutėje misijų bažnyčioje (už 15 mylių nuo stovyklos), paskutinią kartą stovyklautojai nuleido Vilnelės vėliavas prie pamolto aukuro ir kryžiaus. Gaila buvo skirtis su stovykla, kur per savaitę viskas lyg tėviškoje tapo artima, skambėjo lietuviškos dainos, juokai, vyko darbai bei rokštai.

Dabar ir vėl skautija išsirušė kitam dešimtmečio žygiui su šypsniu ir daina. (sks)

IŠ LAIŠKŲ REDAKCIJAI

LIBERALŲ ŽURNALO KLAUSIMU

Visus liberalus jungiančio žurnalo klausimą reikalingai ir gyvai pajudino Jaunias ir Žilias Svarstymai (Zr. "Dirva" Nr. 59 ir toliau). Tai svarbus dalykas. Šios šalia senokai einančios londoniškos rezistencinio SAN-TARVĖS, mūsų tarpe pabudo socialdemokratų DARBAS, liudininkų VARPAS, o tautininkų irgi projektuoja savą mėsėsinį leidinį. (Redakcijai tokios tautininkų pastangos kol kas nežinomos).

Šio pabyrėjimo akivaizdoje visgi tenka susimąstyti. Kiekvienas iš minėtų žurnalų reikiama tik visuomenines, bet ir kultūrinės pretenzijas, ir iš tikro šiems reikalams skiria kur kar daugiau vietos, negu siaurai partinei programai. Tačiau kultūrinė ir didžia dalimi visuomeninė medžiaga sėmiama iš intelektualų rezervo, kurie be didesnių skaitumų dalyvauja ir vienos ir kitos krypties liberaliniame žurnale. Todėl kiekvienas, dabartinis liberalinis žurnalas išreiškia paraleliškumą, o tuomi ir bereikalingą skaldymąsi.

Ranka rankon eina lėšų klausimas, prie kurio nereikėtų iš viso ir sustoti, nes aišku, kad kiekvienas žurnalas, skelbdamas savo politinę etiketę, savaime riboja ir šiaip jau negausų skaitytojų skaičių. Išvadoje nuolatinių aukų rinkimas ir iš to išplaukiančios egzistencijos netikrumas apskritai. Juk nei viena iš liberalinių partijų ar organizacijų negal didžiulius turtingais fondais ir kapitaliniais pastatais, kurie užtikrintų nuolatines įplaukas.

Kartu negalima paneigti fakto, kad minėtos partijos ir srovės yra esmėje gaiviamos liberalinio nusiteikimo, kuris tik grynai politinėje plotmėje skaldos metodų ir konkrečių pasiūlymų atžvilgiu. Lyginant su antiliberaliniais sąjūdžiais, kiekviena iš minėtų grupių turi tarpusavyje daugiau vieningumą, negu skaldančių elementų.

Skiriantieji elementai savo gyvastį išlaiko praecities, bet ne dabarties horizonte. Dabarties atžvilgiu, jie gerokai sunyksta.

GREITAI • GERIAUSIAI • LENGVAI

PINIGAI I LIETUVĄ

10 Rublių už 1 —
Mokestis \$5 — iki \$50.00

PILNAI GARANTUOTA
KVITAS PAROPINAVIMAS
EXPRESS PER SAVAITES

GRAMERCY

74 Broad Street
NEW YORK 2, N.Y. U.S.A.

Skaitydami KARI būsite gerai informuoti apie pasaulinius karinius įvykius, rasite straipsnių iš karinės ir Lietuvos istorijos retais paveikslais iliustruotų ir Lietuvos karių atsiminimus iš įvairių laikų.

Metinė prenumerata \$5.00; rašykite: KARYS, 916 Willoughby Ave. Brooklyn 21, N. Y.

ideologinėje plotmėje. Juos gairina ne tiek programiniai punktai, kiek asmeniškumai. Kad pvz. tautininkų ir liudininkų visuomeninėje plotmėje pasireiškia suartėjimo tendencija, yra dažnai komentuojama, nors dar ir abejotinas dalykas. Bet kad šių dviejų partijų kultūrinė plotmė sutampa bendrame liberališkumo fone, yra gana aiškus faktas. (Kiek, sakysim, iš VARPE tilpusių kultūrinių straipsnių būtų nespėsiantini tautininkų žurnale?). Panašios pastabos lietuvių rezistencininkus.

Bet liberalūs kultūrinėje plotmėje yra ir socialdemokratai. Jei abstrakti liberalizmo-socializmo priešprieša buvo aktuali ir patėisinama pereitame šimtmečiu, ji dabar yra visai dingusi kultūrinėje srityje ir išliko tik ekonominėje, kur irgi rodo nykimo žymių. Didžiųjų XX-jo amžiaus vykių akivaizdoje, visos liberalinės grupės neišvengiamai suartėja pagal natūralų politinės raidos dėsnį.

Atrodo, jog nėra principinių priežasčių, kurios absoliučiai stabdytų minėtų bendrą darbą. Tačiau kultūrinėje srityje, specialiau, bendro liberalinės žurnalo leidimo darba. Konkretesni neigiami faktoriai yra praecities horizontas ir dabarties asmeniškumai, kurie galėtų apnykti per studijinių praecities apvaldymą iš vienos pusės ir... iš kitos pusės.

Kiek šitoks bendro žurnalo leidimas turėtų plius? Pirmiausia, žymiai sustiprėtų finansinė leido pusė, nes žurnalas būtų avas ne tik partijos nariui ir artimajam, bet kiekvienam liberalaus nusiteikimo žmogui. Antara, būtų išvengta šiaip neišvengiamas paralelizmas ir eventualios sausros bendradarbių rinkoje, kurie dabar yra tampomi kelio misis kryptimis. Trečia, žurnalas sudarytų bendrą ir todėl stiprią bazę liberaliosios visuomenės jėgoms.

Bet kaipgi su specifinėmis partijų programomis, kurių dabartinuose žurnaluose visgi pasitaiko ir turės pasitaikyti. Atsakymas paprastas. Dalykiški ir emociški santūrus straipsniai tokia žurnale būtų visada sveikinas dalykas. Ir kuo jų lygis aukštesnis, vengias tuščio pasiaipymo, bet verčiau išplaukiąs iš gilesnio susimąstymo ir aktualinės dokumentacijos, tuo jie labiau kelia ir pačios partijos prestižą. Apskritai, liberalizmo principas yra ne pažiūras niveiuoti į viena ir vienintelę doktriną (plg. antiliberalinėje stovykloje metama šūkis "ut omnes anum sint") — "kad visgi būtų vienodi", bet verčiau užtikrinti azūry skirtybės egzistenciją nuoširdžios pakantos dvasioje.

Ryšium su lavravimu tarp elitinių grupių betgi iškyla šio klausimas: kam turėtų tekėti žurnalo tvarkymas? A priori, o privaltų imtis patys liberalausi ir pakančias liberalai, o okie turbūt visvien randasi jauniojoje kartoje, kuri ne tik surendo anglosaksiškoje tolerancijos dvasioje, bet ir tebevyvena akademineje, o ne aštrioje politinėje nuotaikoje. Konkrečiai, žurnalo leidimo turėtų imtis toji srovė, kuri vienodai arti stovi prie visų minėtų grupių. Šiuo mastu matuojant, iniciatyvos turėtų imtis SANTARA. Ji išsildo minėtus reikalavimus, o taip pat ir savo gretas yra suiraukus didėk būrį jaunų ir aktyvių akademikų.

Bet tai nereiškia, kad Santara turėtų būti vienintelė žurnalo leidimo komisija. Žurnalo turėtų būti minėtų grupių atstovai, kurie savitarpio natūralios skirtumus pajęgtų spręsti ir išspręsti dženelmaniškai. O sprendimo būdu, kiek tai liečia skirtingų politinių sampratų žurnale išreiškimą, yra daug.

Palaiminga tad būtų, jei minėtų srovių atstovai asmenys atkreiptų aštresnį dėmesį į seniai prabėrusią bendro liberalinio žurnalo idėją ir, atsiradus organizatoriams, jai pritartų.

Vyt. Doničia, Vokietija

PERSIUNCIAME SIUNTINIUS I SSSR, LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR KITAS RESPUBLIKAS. NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PATIKIMOS, ATIDŽIOS IR SKUBIOS FIRMOS

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO. INC.

135 W. 14th St., New York 11. N. Y. Tel. CHelsea 3-2583

(Licensed by USSR)

MŪSŲ SKYRIAI

116 East 7th St.
New York City
Tel. YU 2-0380

632 W. Girard Ave.
Philadelphia 23, Pa.
Tel. WALnut 5-8378

900 Literary Rd.
Cleveland 13, Ohio
Tel. TOWER 1-1461

132 Franklin Ave.
Hartford, Conn.
Tel. CHapel 6-4724

332 Fillmore Ave.
Buffalo 6, N. Y.
Tel. MOhawk 2374

11339 Jos. Campau
Detroit 12, Mich.
Tel. TOWnsend 9-3980

308 West 4th St.
Boston 27, Mass.
Tel. ANDrew 8-5040

Visais klausimais, susijusiais su siuntinių persiuntimu Jūsų giminėms ir draugams, kreipkitės į mūsų patvyrusius, atidžius ir mandarius skyrių vedėjus, kurie maloniai suteiks jums visus nurodymus. Mūsų didžiulė firma, turėdama tūkstančius patenkintų klientų, 100% garantuoja siuntinių pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas per 48 valandas ir adresatą pasiekia per 6-7 savaites (oro paštu per 7-12 dienas). Jūs dar spėsite persiųsti maisto produktus vasaros laikui. Mūsų įstaigose yra didelis pasirinkimas pirmos rūšies maisto produktų, kaip tai — sviesto, arbatos, kavos, ryžių, kumpių ir t.t., o taip pat pramonės gaminių: vilnonių audinių, dirbtinio šilko, odų visokių rūšių, skarelių, avalynės, laikrodžių ir kitų daiktų pačiomis žemiausiomis kainomis. Atsiminkite, kad mes esame siuntinių persiuntimo specialistai.

Viduržemio jūros pakraščiai (1)

RAMIAI PLAUKIAM PRO NERAMIUS UOSTUS

ALGIRDAS J. GREIMAS

Rugpjūčio 10, Port-Saidas, Egiptas

Triukšmas — kaip ir vargas, kaip ir skausmas, kaip ir mirtis — pakeliamas tik tada, kai jis prasmingas.

Si "gili" mintis įslenka galvon man, bedrybsančiam "ilgakrėsly" (chaise-longue). Campidoglio (skaityk: kampidoljo) laivo denyje, tam laivui irgi tingiai tebeplūduriuojant prištamt prie krantinės Port-Saido uoste.

Ką tik stovėjau ir žiūrėjau į laivo kranus, kraunančius laivą suldyto ketaus plynas ir svogūnų maišus. Ten mašinų dūzgimas ir egiptiečių krovinių reikavimai jungėsi darbo vyksme ir jų lyg nei negirdėjau. O dabar, tingiai gulint ir stebint amžinai mėlyną dangų — Dievuli, jau devinti — tai kaip jis vis taip pat žydi mėlynas! — visas tas užsėss nustojo prasmės ir tapo nebepakeliamas.

Visi keleiviai paprastai skundžiasi pirmiasis tris dienas — vakar bevakarėniaujant sakė kapitonas, — bet paskui pripranta ir atsiveikindami patenkinti dėkoja už kelionę.

Žinoma, priprasti prie visko galima, šuo ir kariaus pripranta. Kanados psichologai, neseniai skaičiau, bandymais įrodė, kad triukšmas žmogui net reikalingas. Ešą, įėjus žmogų visiškai atskiri nuo išorinių garsų, po savaitės visiškai tylos jame pradeda rodytis tendencijos iš proto eiti...

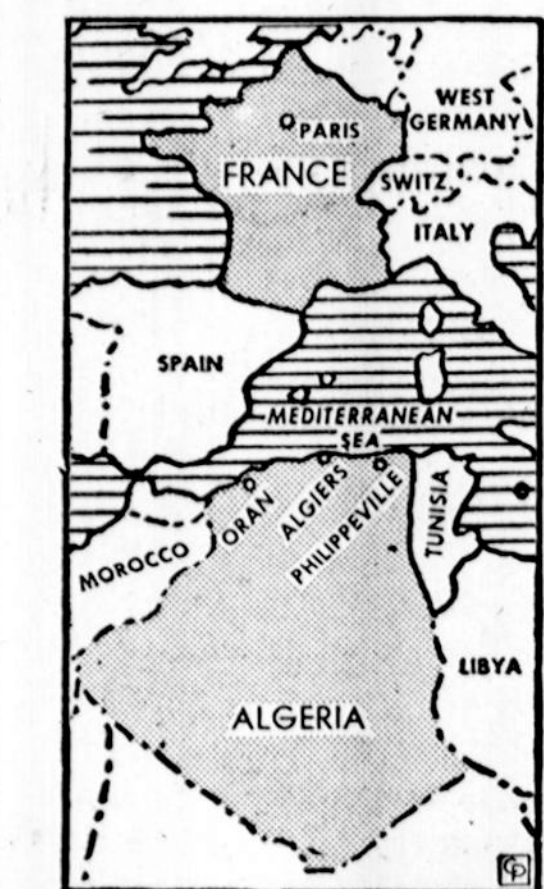
Vis dėlto prie Oriento triukšmo per tiek metų nepripratau. O didmiesčių — sakysim, tokio Paryžiaus — triukšmas manęs visiška nevargina. Gal dėl to, kad Rytų užsėss dar nemechanizuotas, nepavirtęs monotonią ar ritmu, dar tebėra žmogiškas, pilnas nenumatomybių ir įvairių paerzinimo galimybių, tad jo negalima automatiškai išjungti iš normalaus percepcijos lauko.

Visa tai man primena socialistinį realizmą.

Besirengdamas kelionei, nesėjau perskaityti neseniai iš Lietuvos gauto PERGALES ir LITERATŪROS IR MENO paketo. Tai vakar, atlikęs mūnines formalumus, tai yra, atrakines ir atidares, paskui uždars ir už-

rakines dvidešimt keturias įvairaus dydžio valizas ir dėzes — vis budraus mūnintinko ir dar budresnio slaptosios policijos agento priežiūroje — jaučiausi taip išsišpūpavęs, kad pajėgiau tik į lovą virsti, net nebesirūšęs po dušu palįsti. Bet, kaip sako mano žmona, mūsų, "proto" darbininkų tokia jau yra antroji prigrimtis, kad net ir didžiausio nuovargio metu smegenų ratukai turi sukintis; negali apsieiti be popierio gabalo rankoje... Na, tai ir emiau maistintis socialistiniu realizmu, tos lietuviškos egzotikos pagalba bandydamas pabėgti iš Oriento kasdienybės.

Šiandieninė mano kova su triukšmu man primena visokio realizmo — ne tik socialistinio — naivumą: tikėjimą, kad realybė galima pagauti ir užregistruoti. Juk, pavyzdžiui, galvodamas apie triukšmą žmogus patį triukšmą nustumi jau į antrą vietą, jį lyg ir paneigi. Mes visų pirma pagauname tik tai, kas įeina, kas sutinka įeiti į mūsų percepcijos lauką, o tai jau subjektyvu. Mes pagauname, be to, tik tai, kas mums šiuo metu turi prasmės. Literatūra iš esmės yra tik tai mano santykių su pasaulio išskylančių reikšmingumų užrašėjimas. O realizmas, tai ne gyvenimo realybės aprašymas, bet visų pirma tik nustatymas visiems privalomo kodekso, atskančio, ką autorius privalo laikyti gyvenime svarbiu ir reikšmingu. Šis "realybės kodeksas", kintamas pagal partijos linijos reikalavimus, virsta vadinamuoju socialistiniu realizmu.

Iš čia ir kitas, iš paviršiaus paradoksiškas konstatavimas: geri trys ketvirtadaliai išveiktos literatūros kritikų ir rašytojų yra "realistai". Jiems pakaktų išmokyti tik kokį šimtą kitą "socialistiškų" posakių ir terminų, ir jie be jokio vargo galėtų rašyti į LITERATŪRĄ IR MENĄ ar PERGALE, geriau, negu toks, sakysim, vargšas Keliutis.

Pats jaučiu, kad kažkas netvarkoj: sėdžiu istoriškame Port-Saido uoste, o gyvenu Lietuvoje ir rašau apie socialistinį realizmą... Tai juk dar vienas argumentas prieš realizmą: kiekvienas mąstydamas, ir juo labiau literatūra yra bėgimas nuo realybės.

O jeigu dabar bandau prisiversti galvoti apie Port-Saidą, tai tas bandymas pavyksta tik tai mintimi persikėlus į New Yorką, į Paryžių, ar bent į Aleksandriją.

Kartą, jau užsąkęs vietas šiai "pramoginei" kelionei, pažįstamiems nustebsiems, kaip dabar gali žmogui ateiti į galvą turistikai keliauti po rytinę Viduržemio jūros dalį, aiškinau, kad mūsų Campidoglio — laivas nedidelis ir mums lengvai pavyks prasmukti tarp čia išbarstytų šeštojo laivyno dalinių.

Taip dalykai atrodė iš tolo. O iš arti — amerikiečių kaip nėr taip nėr. Prie Aleksandrijos, tiesa, teko sutikti vieną sovietinį povandeninį laivuką, Port-Saido uoste stovi keli egiptiečių PREZIDENTO SMETONOS dydžio drenaui — tai ir viskas. Ir pačiame Port-Saide, tame arabų Stalingrade, jokių žymių to didžiojo istorinio mūšio, apie kurį mus tiek mokė egiptiečių spauda. Neskaitant, žinoma, kanalų angoje nuo pjedestalo nuverstos Ferdinando de Lesseps statulos.

Tikrieji įvykiai vyko ne čia, o žmonių galvose. O ryškiausias faktas, tai galutinis europiečių prestižo palaidojimas.

Anglų policininkas 70 metų valdė Egiptą tik lazdele. Nei parašutininkų, nei bombonešių jam nereikėjo. Port-Saido "mūšis" užbaigė šią baltosios rasės Artimuosiuose Rytuose dominavimo epochą. Ir dabar, štai, Amerika gali mesti ant svarsčių savo laivynus, savo panatomines divizijas, — žmonės nebentiki ir vertybių kainos Aleksandrijos biržoje dėl to nekrinta. Kas dėl to kaltas?

— Amerikiečiai! — atsakys visi Egipte dar likę Vakarų draugai. — Norėdami pigia kaina išstumti iš Artimųjų Rytų anglos

ir prancūzus, jie nukirto šaką, ant kurios ir patys sėdėjo.

Antroji versija ta, kurią siūlo Vakarų priešai, ir kuri teigia, kad Amerika išsigando Rusijos, čia atrodo nepriimtina.

Port-Saidas, kaip ir Stalingradas, iš tiesų yra kapinynas. Tik palaidota jame baltos žmogaus, vakarietiško garbės ir prestižas.

Ne tai, kad būčiau rasistas. Bet pasaulyje, tokiame, koks jis yra, žmonės greit ims dažyti plaukus, bandydami paslėpti savo kilmę...

Rugpjūčio 11
Pakeliui į
Beirutą (Libaną).

Sėdžiu laivo salione. Šalia, prie gretimo staliuko, senmergė italė (iš "liaudies likarnų" rasės), pasigavusi angliškai kalbant arabuką, ieško dvigubos naudos: pafliutuoti ir pasipraktikuoti angliškai.

Kalba sukasi apie Beirutą, apie šaunius ir žiaurius vyrus, kurie už barikadą gina laisvę. Blondinė norėtų išlipti, bet ir prisibijo:

— They would kiss me! — Ir tučiuojau pasitaisto: ji norėjusi pasakyti "kill me".

Ir netikėt po to žmogus psichoanalizė!

Mūsų laivas turistinis. Per dvidešimt penkis dienas jis aplaupia visą rytinę Viduržemio jūrą. Keleiviai — vokiečių ir italų mišinys, žymi persvara vokiečių.

Seniai pažįstama giminė — tie vokiečiai. Visą jie nori sužinot, viską pamatyt, visur pabūvot, kad paskui galėtų sakyti visur buvę ir viską matę. O vistik dvelkia milžinišku nuoboduliu.

Kaip vis dėlto gerai, kad mes ne vokiečiai, — kiek naiiviai susintetina pirmuosius įspūdžius mano gyvenimo ir šio pasivažinėjimo pakeleivė...

Jau iš pirmos vakarienes galima spręsti, kad likimo bus lemta kasdien visuomeniškai nuobodžiauti po geras dvi valandas.

MARGUTIS

yra pats seniausias Amerikos lietuvių žurnalas. Jis išeina kiekvieną mėnesį — yra gausiai iliustruotas, turiningas, įvairus ir skaitomas su malonumu.

Margučio adresas: 6755 So Western Ave., Chicago, Ill.

MARGUČIO metinė prenumėrata \$3.00.

ISKILMINGAI PER KALBUČIŲ IR KLAUSUČIŲ ŪLYTELĘ

ANT. GUSTAITIS

Prisipažinkime, kad mes, ponai, vis dėlto esame iškilmingai tauta. Jeigu jau ką darome, tai būtinai iškilmingai. Iškilmingai pasižadame vaduoti tėvynę, iškilmingai tam reikalui paaukokuojame vieną dolerį, paskui iškilmingai valgomą dešras su kopūstais, užgerdami iškilmingais gėrimais, ir, kol iškilmingai nuvirtame po stalu, dar daug kartų iškilmingai apsikauliname.

Tad visai nenuostabu, kad šiomet suaukėm ir iškilmingai Pasaulio Lietuvių Bendruomenės suvažiavimą, kuriame iškilmingai sutvarkėm visą eilę dalykų ar mažiau iškilmingų dalykų.

Pirmiausia, mes čia iškilmingai patvirtinom faktą, kad mūsų stiprybė tai mes patys ir tie patys, kurie sakome tas pačias iškilmingas prakalbas Vliko, Alto, Balfo ir kituos suvažiavimuose, ir kad jokių kitų prakalbininkų nėra nei kairėje, nei dešinėje mūsų visatos.

Mes patikrinome praktikoj, kad ateity dar iškilmingesnį seimą galime drąsiai rengti ne tik New Yorke, bet su tokia pat geru pasisekimu net ir Izraelyje, nes mūsų išrinkti atstovai gali vėl įjalioti ten savo antrininkus, o šie, sukišę barzdas į krūvą, jau patys iškilmingai nutars, kas mums reikalinga.

Be to, mes iškilmingai išlydėjome Pasaulio Lietuvių Valdžią į Kanadą, kur daug mažiau lietuvių, negu čia. Tai didelė garan-

tija, kad tos valdžios iš vadovaujančių veiksmų taip greitai niekas neatims.

Mūsų Kongreso iškilmės buvo taip gražiai suglaudintos, kad visai neliko spragos išlikti kokia nors naujai minčiai, kuri, paprastai, veda į naujus sprendimus, keliančius ramioje visuomenėje tikrai nereikalingą erzę, mažinantį mūsų gyvenimo iškilmumą.

Daugelį taip vadinamųjų kultūrininkų ypač maloniai sujaukino posėdžių iškilmingos apeigos, patvirtinusios nuosmūko deklaracijos tezes. Šį kartą visi savo akimis matėme, kad valdžia iškilmingai sėdėjo aukštai, o nusmukusi tauta — žemai. Aukštai, prie žalių stalo tikrai ketas iškilių pirmūnų, o žemai visi šio suvažiavimo diletantai: dailininkai, rašytojai, poetai, teatralai, mokslininkai, enciklopedininkai ir kiti žemūnai.

Jiems buvo palikta reikštis tik savo šeimos aplinkoje.

Iškilmingiausias įvykis vis dėlto buvo Bendruomenės premijos iškilmingas įteikimas Lietuvių Enciklopedijos darbuotojams. Čia reikia pažymėti, kad ir pati premija jau iš anksto buvo labai iškilmingai parengta, nes Kultūros Fondo jūr komisija posėdžiavo net dvylika valandų, penkis kartus balsavo ir taip nusilpo, kad pati jau ne akto pasirašyti nepajėgė.

Taiigi dabar, kai buvo iškilm-

gai pakeltas tūkstančio dolerių čekis, iki ašarų susijaudinusi publika net pasistiebė, kad galėtų geriau įžiūrėti, kas ir kam jį duoda. Pasistiebė ant batų galų ir tą sumą suaukoję Ohio gydytojai, bet, stovėdami užgrūsti už nieko neaukokuojusių pečių, to iškilmingo momento vistik negalėjo matyti. O kai Enciklopedijos redaktorius pakilo padėkoti, įsivešpatavusioje tyloje išgirdome iškilmingą balsą iš aukštybės: "Prašau trumpai!"

Tada mes, veikėjai, atlikę pagrindinį programos numerį, viens kitą iškilmingai apsikabinę, iš džiaugsmo verkėme, ir tik vienas Enciklopedijos leidėjas Juozas Kapočius, visai neiškilmingai klūpodamas salės kampe, kumštį mušėsi į krūtinę ir garsiai poteriavo:

— Atleisk man, Viešpatie, kad, pasiskolinęs pinigų, pradėjau kultūrinį biznį tėvynės labui.

— Atleisk man, kad, pasikėles puikybėn, emiausi pats vienas organizuoti Lietuvių Enciklopedijos leidimą, be vadovaujančių veiksmų palaiminimo.

— Atleisk man, kad neatidaviau visų pinigų veikėjams, o be jų žinios drįsau pirkti spausdinimo mašinas, "šmerą" ir popierių.

— Pastiprink mane, nes pagal Tavo valią gyvenau glaudžioje santuokoje su redaktoriais, kas nepatinka Belzebubui.

— Jei nusidėjau, nubausk mane, kad dar daugiau prenumeratorių nesumokėtų mokesčio.

— O jei nori mane išaukštinti, padaryk mane, Viešpatie, žydu Goldšteinu, kad mano tautiečiai lietuviai mane gerbtų, manęs bijotų, keistų savo pavardes į mano pavardę ir neskačiuotų mano pajamų.

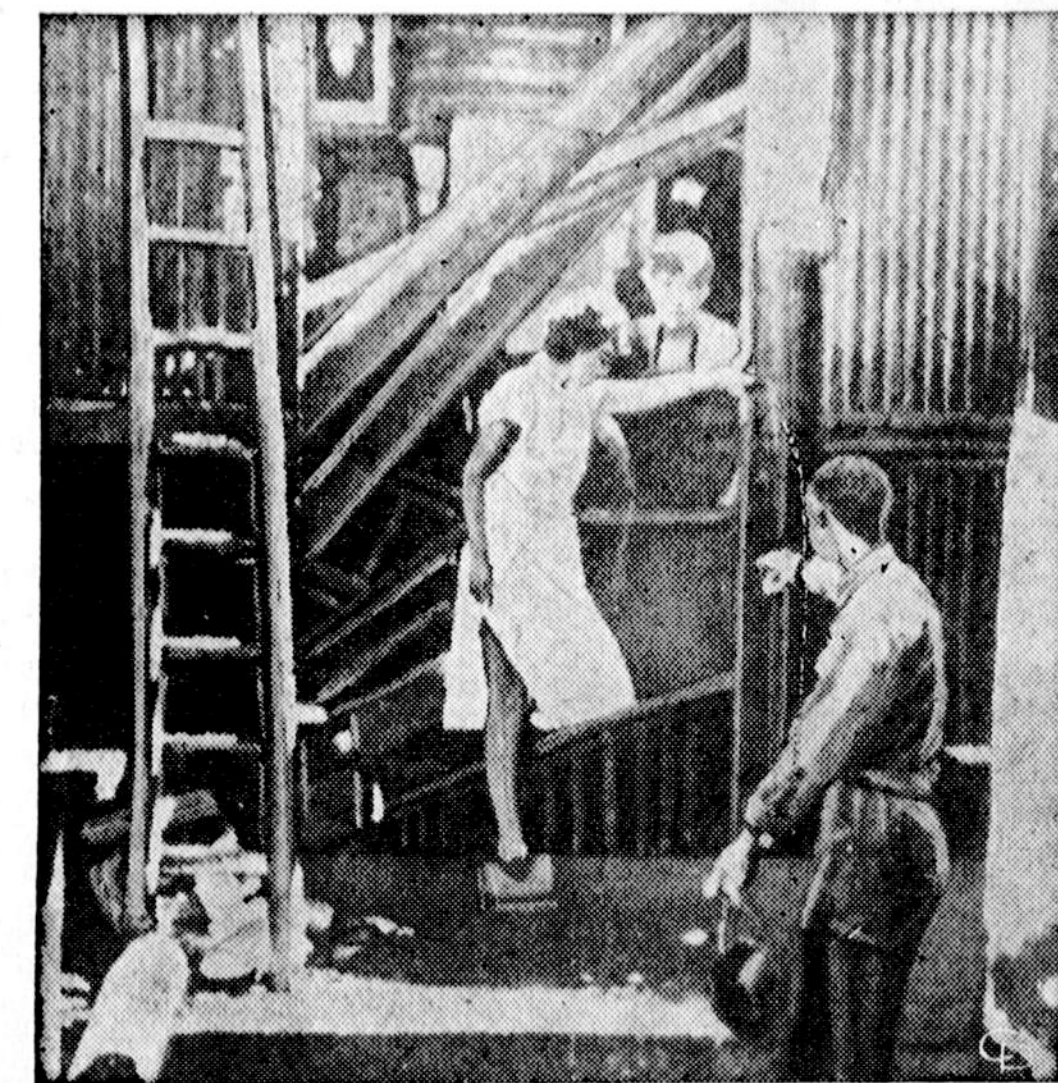
Kai paskutiniai Juozo Kapočiaus žodžiai nuskendo iškilmingų prakalbų chore, tuoj visos iškilmės ir baigėsi. Kiti kongreso programos numeriai buvo visai neiškilmingi, tad neverta apie juos nė kalbėti.

MOSŲ SPECIALYBĖ

Vaistų siuntimas į užsienius. Mūsų sandėliai yra pilni, ir užsakymai greit išpildomi. Kainos visiems prieinamos.

MODERN DRUG
12429 St. Clair Ave.
MU 1-2342

(k)

Gyventojai lieka be pastogių komunistų apšaudomų Quemoy saloj.

ISTABŪS DRAUGAI

AXEL MUNTHE

(14)

Todėl mes atsiveikiname. Ji lengvu žingsniu linksma grįžo į Alpių pievokšnių žalumą, o aš tvirčiau susągsčiau savo švarką ir nužingsniavau aukštyn. Tik pora eglų, tvirtai įsikibdamos savo ilgesingomis rankomis į grubų granitą, išdriso mane lydyti. Vis sunksnis darė kopimas, vis labiau retėjo tamsiai žaliasis karavanas, besiveržias pirmyn drauge su mumis. Pagaliau ir paskutinios pušys sustojo uolos užuovėjoje. Aš paklausiau, ar jos jau nebenorinčios manęs dar truputį palydėti, tačiau jos papurtė baltas galvas atsiveikindamos. Aš paprasčiau senąsias vaikystės drauges pasveikinti mano tėvynę, jei kartais aš atgal nebesugrįžčiau, ir jau vienišas tolyn.

Vis giliau skverbėsi mirtinas šaltis į kalno gyslas, vis lėčiau plakė gamtos širdis, vis aukštyn kilo mano kelias, ir štai — čia stovėjo ji, drąsioji, mažoji uolų gelelė, paskutinysis vasaros avangardas, gražus, kaip ir jos vardas: edelveisas! Jis stovėjo čia vienišas, įbridęs sniegan, jokio gyvo draugo, tačiau toks puošnus savo pilkais, šalčio perlais nusagstytais vilnoniais drabuželiais, taip linksmas ir drąsiai žvelgęs į saulę. Ir jis turėjo užpildyti tą vietą, kurioje stovėjo, todėl man net neatėjo mintis jį paliesti. Aš žiūrėjau į jį ir galvojau, kaip gražus jis vis dėlto tųse paprastuose, namie austuose drabuželiuose

be jokių spalvingų pajavairinimų — tas mažasis penelius tarp vasariškai pasipuošusių seserų.

Aš stovėjau ties amžinosios žiemos karalystės siena. Tvirtai peržengiau pilies griovį, kuris sušalusiomis ledų bangomis supo ledą monarcho tvirtovę. Tyli tuštuma viešpatavo miegančio karaliaus pily, ir aš pajutau jo didybės artumą. Aš žingsniavau per tuščias sales, kurių akinančiai baltų kilimų nebuvo palietusi jokio žmogaus koja, po kristalu spindinčiais šventyklos skliautais, kuriuose vargonai gaudė požeminių srovių ošimu, milžiniškų kolonų navomis, kur debesų kapiteliai laikė dangų.

Taip priartėjau prie aukščiausiojo pilies bokšto. Į viršų vedančių sūktų laiptų nebuvo, tačiau ledo kaplių ir virvių pagalba pasiekėme senojo karaliaus aro lizdą.

Susitikome veidas į veidą su kalnų karaliumi. Ant jo milžiniškos kaktos spindėjo saulės diadema, neapsakomas aukso ir purpuro spindesys atsimušė baltame karaliaus apsiauste.

Joks slėnio gyvenimo atgarsys netrukdo jo išdidžios ramybės, tylus, lyg liūdėdamas, sėdėjo senis ramiam nuošalume ir žvelgė į savo tylią karalystę.

Aplinkui sostą stovėjo tylieji trabantai, su blizgančiais, lyg plienas, lediniais šarvais aplink savo granitines krūtinės, su kuodu-

tas debesų šalmais ant savo baltų smilkinų. Aš atpažinau jų oro atmainomis išvargtus bruozus ir pagarbiai pasveikinau karžygių pavaldus jų varda: — Schreckhorn, Wetterhorn, Finsteraarhorn, Furka, Monte Velan, Monte Rosa, Gemmi, Diablerets, Monte Viso, o ten, antai, ir ji, ta karo mergelė, užleidusi šalmo antveidį ant savo gražios kaktos, skaisiti, kaip, Diana, savo baltuose apdaruose: Die Jungfrau! Ir mano akys ilgai stebėjo jį, tą kilnų karį ten toli, išdidų, kaip Achilas savo auksiniuose šarvuose, atsispinčinčiuose kraujo purpuru: Matterhorną.

Tačiau staiga paniuro karaliaus bruozai, tamsus debesis uždengė jo kaktą. Jis nusiėmė vainiką, baltos garbanos suplasnojo vėjuje, ir jis, nekreipdamas nė trupučio dėmesio užsidėjo savo naktinę kepurę. Mes su pratome, kad audiencia baigta.

Kas tokiam triukšme gali miegoti, turi būti geras miegalus, pagalvojome, nes jau prasidėjo šiurpulingas kaukimas. Virš mūsų galvų praskrido tokia vėtra, jog mes pagalvojome, kad ji nuvers visą pilies stogą; kaip alkanas vilkas, sukaukė Borėjas mums pakulniui. Kaip aš vėliau pastebėjau, tas žvėris, tarp kita ko, nukando man porą kojos pirštų.

Skubių tempu leidomės žemyn per tamsejančius rūmus, per tuščius pilies kiemus, kur vaiduokliškos rankos nušlavė bet kokių takų pėdsakus, per pokylių sales, nykias,

*) Il met son bonnet — jis užsidėjo savo kepurę — įprastas ir labai charakteringas vadovų išsireiškimas, reiškias mažą debesį, kuris staiga uždengia Mont Blanc viršūnę. Jis tokį įspūdį sudaro iš tolo ir reiškia audrą.

(Bus daugiau)

SVARSTYMAI

IŠ JAUNESNĖS IR VYRESNĖS KARTOS
VISUOMENININKŲ SUSIRAŠINĖJIMORašo
L. JAUNIS ir V. ZILIS

Tautininkams nėra reikalo dėl praeities nei teisintis, nei girti. — Tai įsikalbėjimas "kaltumo" jausmas. — Svarbu baltinti ne praeitį, o dabartį. — Reikia posūkio į "kaire". — "Antrojo Vaidanto" duotas "išsišimas" nereikalauja "pakūtos".

JAUNIS ZILIS
Rugpjūčio 20 d.

... Kai tik pagalvojau apie kai kurių tautininkų palinkimą sąjūdį transformuoti, tai yra, iš tradiciškai konservatyvaus padaryti jį progresyviu, man vis atrodė, kad viena klūtis, lyg smėkla, negailestingai uždeda savo varžtus. Tai "sąžinės graužimas" ir iš to išplaukiančios pastangos politinių diskusijų metu pateisinti tuos laikus, kada tautininkai buvo atsakingi už valstybės reikalų tvarkymą. Nors tai ir natūralios pastangos, bet vistiek tai našta.

Jei kas dabar paliečia Antano Smetonos asmenį, jei kas kalba apie jo diktatūrą, tautininkams tuojau atrodo reikalinga pastebėti, kad Smetona, jei ir buvo diktatorius, tai tikrai toks, kuris "nenorėjo valdyti". Jei kas kalba apie demokratijos sužlugdymą Lietuvoje, tuoj atsiranda reikalas aiškinti, kad perversmas buvo reikalingas. (Nekalbant apie kai kieno pastangas padaryti gruodžio 17-ą lyg antra nepriklausomybės šventę). Pavyzdžių visa krūva.

Si psichologiškai suprantama tendencija "pabaltinti" savo praeities buvimo laikotarpį ("baltinti" jei ne savo iniciatyva, tai bent tada, kai juodintojai išprovokuoja), tendencija "priminti" kai kurias laikraščio ar žurnalo citatas yra kenksminga todėl, kad ji tautininkus sulaiko nuo apsisprendimo eiti tuo keliu, kuris dabar atrodytų geriausias.

Tautininkams, suinteresuotiems jų sąjūdžio progresavimu, toks kaltės jausmas yra liga, kurios gydymas brangiai atsieina. Ypač paradoksalu, kad "liga" atrodo tik įsikalbėjimas.

Ne vienam pasikalbėjime su Jumis esu sakęs, kad, mano manymu, tautininkams nėra jokio reikalo muštis į krūtinę ir garsiai atgailoti. Daug svarbiau yra išlaikyti šiandieninį sąjūdžio vėją be priekaištų. Man atrodo, kad neklysiu manydamas, jog tos simpatijos, kurių tautininkai susilaukia iš jaunuomenės tarpo, yra pripažinimas dabartinių to sąjūdžio teigiamųjų bruožų, o ne būtinai pasisakymas dėl anų dienų tautininkų politikos arba pasielgimų.

Būtų galima ir toliau spėlioti. Man atrodo, kad tautininkų pasisekimas liberalios jaunuomenės tarpe yra tiesiogiai proporcingas jų sugebėjimui būti atdariams pažangai, tolerancijai, demokratinei tradicijai — tam, ko anais laikais mažiau ar daugiau trūko. O jaustis įpareigotais šiandien lankstytis, ir lankstytis net ne prieš elektoratą, o tik prieš paskirus politikus, ir aiškintis tik dėl istorinės reikšmės beturintį savo veiksmų — būtų tik nuolat didėjęs praradimas ryšio su realybe.

Man atrodo, kad tautininkams, ypač jaunesniesiems, reikia įsidėmėti vieną: kaip A. Smetona, A. Voldemaras ir kiti ano meto tautininkų vadai darė tai, kas

*) Atvirai prisipažinsiu, kad terminas "tautininkas" naudojamas man sukelia sunkumų. Daugelis Rezistencinės Santarvės narių savęs tokiu vardu neįvardina. Iš kitos pusės, kiek neįauku, kalbant apie liberalus, tan skaičių įtraukti ir ideologiskai man nepakankamai išryškėjusio Atgimimo Sąjūdžio žmones. Tačiau visi jie sutelpa LNT sistemą. Gal dėl to ir derėtų pastebėti, kad, minėdamas liberalius tautininkus, daugiausia turiu galvoj Rezistencinės Santarvės ir Tautinio Sąjūdžio narius. Tačiau būtų gera, jei prie progos apie tai pasisakytumėt.

jiems tada atrodė geriausia, taip mums dabar visiškai neracionalu užsiminėti apologetika ir jaustis įpareigotais laikytis tik tradicinio tautininkavimo. Jei mūsų pirmūnams perversmininkams nedaug, rodos, terūpėjo tautosios jų veiksmų pasekės, tai juo mažiau šiandieninei tautininkijai turi rūpėti gyventi anų jų paunksmėj.

Tautininkams šiandien reikia posūkio į "kaire" (**). Posūkis turi būti radikalus, aiškiai atsišalinti (ne išpažintimis ir pasmerkimais, o nauja laikysena) nuo "anų laikų". Šiandien man labiausiai rūpi ne mūsų praeities vadų neliečiamumas, o tokios tautininkų praktinės veiklos išvystymas, kuris nebeleistų mano kolegai sakyti, esą tautininkų "progresyvumas ir liberalumas

pradeda atrodyti taktikos dalyku", ir kad, esą, "tautininkai per daug gruboniški, permažai kultūringi, per daug grupiškai savanaudiški".

Susumuodamas šiuos kelis nuotaikų apibūdinimus, pasakyčiau:

Nors "antrasis Vaidantas" ir davė tautininkams "išsišimą" pastarojo kongreso metu, tautininkams nėra mažiau reikalo nei tolesnės išpažinties atlikimui, nei "pakūtoti" (tai yra, vėl susėti konservatyvumo krėslą su dvasiškija). Kas padaryta, tas jau užrašyta. O ką dar reikia padaryti, tas nuo išpažinties nepriklauso.

Nėra nei reikalinga, nei pagaliau, idomu griežtai išlaikyti nepriklausomos Lietuvos tautininkijos visų tradicijų tęstinumą. Geriausia yra atskirti, kas neįvyk, ir palikti nuošalę. O tam reikia ne lėtos slinkties, bet radikalaus suolio. Visos pastangos turėtų būti nukreiptos į šiandieninio sąjūdžio vystymąsi ir jo vietą mūsų politinės pastangos atgauti prarastą Lietuvos nepriklausomybę...

**) "Kaire" čia suprantu ne perbėgimą į kairiasias partijas, o nutolimą nuo nepaslinkusio konservatyvumo, kuris yra "dešinės" simbolis ir požymis.

YLOS MAIŠE NEPASLEPSI

EDV. KARNENAS

Visų tautų emigrantai svetur susiduria su nutautėjimo problema. Lygiai visos tautos stengiasi, kad emigravusios jų dalys nežūtų, nenutautėtų. Tik didesnės tautos tos pastangos yra lengvesnės, o mažesnės — sunkesnės. Dar lengviau yra toms tautos, kurios yra nepriklausomos, turi savas valstybes ir yra aukštesnės kultūros, įtakingesnės pasaulyje.

Naujuose kraštuose emigrantai yra įtakojami naujų sąlygų, svetimos kultūros, pilietinių pareigų ir daugumos, "šimtaprocentinių" čiabūvių, pastangų vėliau įsikūrusius verstį greičiau įsiliėti į bendrą gyvenimą, į "vieną tautą", vadinasi, aklimatizuotis, asimiliuotis, atsisakyti savo papročių, kultūros, kalbos — nutautėti.

Būdinga, kad net ir XX-me amžiuje yra valstybių, nekaltant jau apie diktatūrinis komunistinius kraštus, kur tautinės mažumos ir imigrantai tiesiogiai ir netiesiogiai spaudžiami greičiau įsiliėti į bendrą valstybinę tautą. Taip yra Australijoje, taip yra Brazilijoje ir Argentinoje, net Anglijoje ir Kanadoje.

Ar Jungtinės Amerikos Valstybėse yra kitaip?

Kai imigrantai ruošiasi priimti JAV pilietybę, jie skaito vadovėlius, kuriuose yra parašyta: Tu esi amerikietis-vokietis, amerikietis-lenkas, — tu esi tik amerikietis; amerikietis kalba anglų kalba.

Palyginus tokius ultrapatritinius Revoliucijos Duktų Organizacijos šūkius su gyvenimo tikrove, keista darosi. Atrodo, kad ir šiame krašte "šimtaprocentiniai" amerikiečiai žiūri į žmogų biologiskai, kaip į paprastą gyvį. Norima, kad tas gyvis, persikėlęs į kitą "tvartą", ne tik kitą pašarą naudotų, bet ir kitu

balsu baubtų ar žviagtų, veidmainautų savo prigimties, kilmės ir kultūros požūriū.

Tiesiogiai, žinoma, čia niekas imigrantų nespaudžia greičiau išsidažyti savę, savo tautos ir vardo. Tačiau visos amerikiečių gyvenimas ir ypač jaunimo auklėjimas bei mokslinimas veda ma tokia aiškia linija, kad net kelių rasių imigrantai malami į "vieną tautą"...

Šitokiai "mažumų" virškinimo mašinai vadovauja ne čiagimiai indonijai, bet vadinami jankiai, anglosaksų kilmės "šimtaprocentiniai" amerikiečiai. Bet ar, jie patys yra pastatę kryžių savo kilmės ir protėvių kraštams?

Tik atsiminkime kovo 17 d. — St. Patrick Day! Kas gi kitas tą dieną paverčia visos Amerikos švente? Kas gi šimtais tūkstančių paradoja didmiesčio gatvėmis tą dieną, pasipuodę žalia dobilo šakelėmis? Ar jie visi yra tik vakarykščiai Airijos emigrantai?

Taip pat ryškiai dominuojanti "šimtaprocentinių" amerikiečių "dauguma" žydų bendruomenė yra antras pavyzdys, kaip Amerikos viešajame gyvenime vyksta veidmainavimas, klaidinantis kitas "mažumas", kurios turinčios "išnykti", kad tams dominiuojančioms "daugumoms" nesimaišytų...

Amerikos airis buvo, yra ir pasilik pirmoje eilėje airių, visur pabrėždamas savo airišką kilmę, remdamas Airijos valstybės egzistenciją ir jos kovą prieš Angliją dėl šiaurinės Airijos teritorijos.

Amerikos žydai niekada neišsims, neišsidažės savo tautos ir nesiliaus stipriai rėmęs Izraelio valstybės, nors, dėl tradicinio būdo, kartais pasislėpęs po "suamerikonintą" pavardę, viešajame gyvenime nepirmoje vietoje

IR TAIP
GYVENIME
BŪNA

Viena Burlingtono gyventojų ieško savanorių, kurie norėtų iš jos paimti 30 kačių, kurias ji augino per ilgus metus. Šiuo laiku ji augina paukščius.

Romos miesto policija turėjo įsikišti į šeimos peštynes, kurios kilo dėl vyro papročio savo žmoną kelti trečią valandą nakties, kad ši jam išvirtų lėkštę makaronų.

Rytiniame Berlyne įsakyta atimti kiekvieną televizijos aparatą, jei bus užtikta bežiūrint Vakarinio Berlyno stočių programą.

New Hampshire valstybėje penki kalnai pavadinti JAV prezidentų vardais: Adams, Jefferson, Madison, Monroe ir Washington.

Šveicarijoje rusų pasiuntinybėje buvo vaisės, kurių metu nebuvo pagarsėjusios vodkos. Vaisių dalyviai — ketvirtojo blaivinių suvažiavimo dalyviai.

Honolulu salose vienas kalnų pabėgo iš kalėjimo, kadangi jo žmona, kurią buvo vedęs prieš tris mėnesius, negalėjo atvykti aplankyti. Jo dideliu nusivylimui, kada iš kalėjimo pabėgo, jo žmona atvyko į kalėjimą jį aplankyti.

Vienas New Jersey gyventojas dabar gavo atvirutę, kurią jis buvo pasiuntęs prieš 31 metus vienai sėklų parduotuvei užsakydamas 25 svarus trąšų. Gražinimo priežastis — trūksta dviejų centų ženklo, nes tuo metu pašto atvirutės buvo siunčiamos už vieną centą.

demonstruos savo kilmę.

Kodėl gi kitos JAV tautinės mažumos, jų tarpe ir lietuviai, turi paklusti Revoliucijos Duktų Organizacijos šūkiams — išsidažyti savę, savo kilmės ir vardo — išnykti ir dingti savo tautai?

Tik avis žudoma tyli, nebent tik pasispardydama. Tik nekultūringas emigrantas, negana subrendęs savo tautoje, greitai nutausta, permažai vertindamas savo kilmę, kultūrą ir vardą.

Ar gi lietuvių tautos emigrantai yra kuo žemesni už Ritus? Ar gi Lietuva yra ne senas civilizotas ir kultūringas kraštas? Ar ne garbė būti lietuviui? Tie, kurie, ypač čia gimę lietuvių kilmės amerikiečiai, vengia ką bendro turėti su savo tautos dalimi Amerikoje, — veidmainauja, tuo ne tik negerbdami savo tėvų, savo tautos, bet ir nusizemindami kaip amerikiečiai.

Kaip ylos maiše paslėpti negalima, taip savo priklausomumo kuriai nors tautai amerikietis negali paslėpti, nors jis ir kalbėtų tik anglų kalba.

Tik Dėrvą skaitydamas sužinosi, kaip gyvena viso pasaulio lietuviai.

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigia kaina atsispausdinti profesines korteles, įvairias blankas, vakarams biletus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.
DIRVA — 1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio
Tel.: HE 1-6344

Nedelsk nė vienos dienos, bet šiandien pat siųsk 1 dolerį ir užsisakyk metams jau aštuntus metus šiam kontinento einantį iliustruotą humoro-kritikos žurnalą

PELĖDA

Išėina kovo, birželio, rugsėjo ir gruodžio mėn.
Rašykite dar šiandien: PELĖDA, 231 Wallace Ave. S.,
Welland, Ont., Canada.

SPALIO MĖN. 4 D. 6:30 VAL.

SLOVENIAN AUDITORIUM ĮVYKSTA

DIRVOS VAKARAS

CHICAGOS TEATRALŲ TRUPĖ VAIDINA

PAŽADĖTOJI ŽEMĖ

PASTATYMAS REŽISIERIAUS IPOLITO TVIRBUTO

BILIETAI PO \$2.50, \$2.00 IR \$1.50 JAU PARDUODAMI DIRVOJE. NUSIPYRK IŠ ANKS-

TO, KAD TURĖTUM GERESNĘ VIETĄ.

PASTABOS APIE SANTARĄ

Rugsėjo 2-4 dienomis vyko santariečių kultūrinės veiklos kursai, rugsėjo 5-7 dienomis — penktasis visuotinis tos organizacijos suvažiavimas. Tos praėjusios šešios dienos ir naktys suteikia progą pasakyti kelias pastabas.

1.

Gal daugiau, negu anksčiau, santariečių buvo šimet pastebimi brandos požymiai ir iš to išylančios problemos. Nors suvažiavimas ir buvo linksmas ir jaunatviškas, jis buvo rūpestingasis, negu ankstesnis. Trijų pusdienių paskyrimas ideologinei problematikai, santykių su kitais politiniais ir ideologiniais sąjūdžiais svarstymas, pastangos išieiti viešumon seniai svajotu leidiniu — visi tokio pobūdžio klausimai trumpino nerūpestingą pasilinksminimą ir ilginą kartais gan įtemptus posėdžius.

Gal pirmą kartą Santara atsidūrė tokioj padėty, kada panašaus pobūdžio problemų vengimas pasidaro lygiai svarbus, kaip ir jų svarstymas. Santara nebegerai būti nerūpestinga.

2.

Greičiausiai tiesiogiai išplaukias iš dabartinės organizacijos brandos būklės yra Santaros "senstelijimas". Aš nekalbu apie senstelijimą įprastine prasme — suvažiavimas tikrai buvo jaunas jo dalyvių amžiaus vidurkiu. Kas buvo galima pastebėti, tai lietuvių visuomenę sau lygios neturinti intelektualinė programa. Suvažiavime ir kursuose buvo aptartas humanizmas (S. Šimoliūnas), tautiškas (Z. Rekašius), liberalizmas (J. Šmulskytis). Lietuvių literatūros problemas svarstė K. Ostrauskas, tautiškas — A. Valeška, publicistiką — B. Raila. Debatuos kultūrinėmis temomis mintimis dalinosi A. Škėma, J. Kaupas, V. Trumpa,

B. Raila, K. Ostrauskas, J. Pivoriūnas, Toliau, Binkio minėjimas (K. Ostrauskas, L. Šmulskytis, R. Kavolienė, B. Raila), literatūros ir muzikos vakaras (K. Ostrauskas, A. Škėma, J. Kaupas, A. M. Katiliškis, D. Audėnaitė, D. Mongirdaitė), ir trys didžiosios suvažiavimo paskaitos: "Nacionalizmas vakar ir šiandien" (V. Krivickas), "Mūsų pasėlio grūdai" (B. Raila), ir "Lietuvių literatūros mirtis" (A. Škėma) padarė suvažiavimą nepakartojamą savo intelektualine įtęptim.

Kiek lengvesni, daugiau studentiški suvažiavimo momentai buvo lauzo programa (V. Rastenis, R. Babickas), savikritikos debatai (V. Gigevičiūtė, A. Iljasevičius, L. Šmulskytis), susipažinimas su jazz'u (R. Babickas), ir vienas praktinės politikos atvejais — naujos centrinės valdžios išsirikimas (C. V-bon: pirm. J. Lintakas, A. Iljasevičius, L. Liškūnaitė, L. Narbutis, ir L. Šmulskytis, Rev. Komisijon: A. Butas, V. Eikinas, ir A. Simutyty).

Man atrodo, kad santariečiai priėjo išvados, jog padidėjusios tarporganizacinės konkurencijos akivaizdų, jų pirminė stiprybė — intelektualinis pajėgumas — turi būti stiprinama vis didesniu tempu ir platesne apimtimi. Toks įspūdis.

3.

Dvi kiek nemalonesnio įspūdis problemos buvo perdidėlis nuosmūko linksnavimas ir dar daugiau padidėjus įtampa tarp humanitarų ir technikų.

Nevenas prelegentas ir suvažiavimo dalyvis kalbėjo apie, ir pranašavo, nuosmūkį muzikoj, literatūroj, politikoj, Santaros organizacijoj. Nemaloni problema ta, kad apie nuosmūkį kalbėta daugiau, negu tų įvairių sričių būklė reikalauja.

Jau aukščiau pastebėtas padidėjęs gilinimasis į idėjinę problematiką negalėjo nesukelti

technikų protesto. "Kalbate apie dalykus, kurių mes nesuprantame ir kalbate tokią kalbą, kurios nesuprantame", jie sakė. Jų protestas buvo aštrus, nors ir nuosirdus. Atsakymas į protestą, ar į problemą geriausiu atveju tegali būti tik dalinis. Ambicingesnė technikai turi nuolat skaityti kultūros ir politikos periodiką — jie turi stengtis suprasti. Humanitarai galėtų tik kiek suprantamesne kalba kalbėti — iš aukštybių nenulipti, o tik "ranką paduoti".

L. Tautgirdas

P. GVILDYS —
KANADOS STALO
TENISO MEISTERIS

Tėvieskės žiburiai rašo:

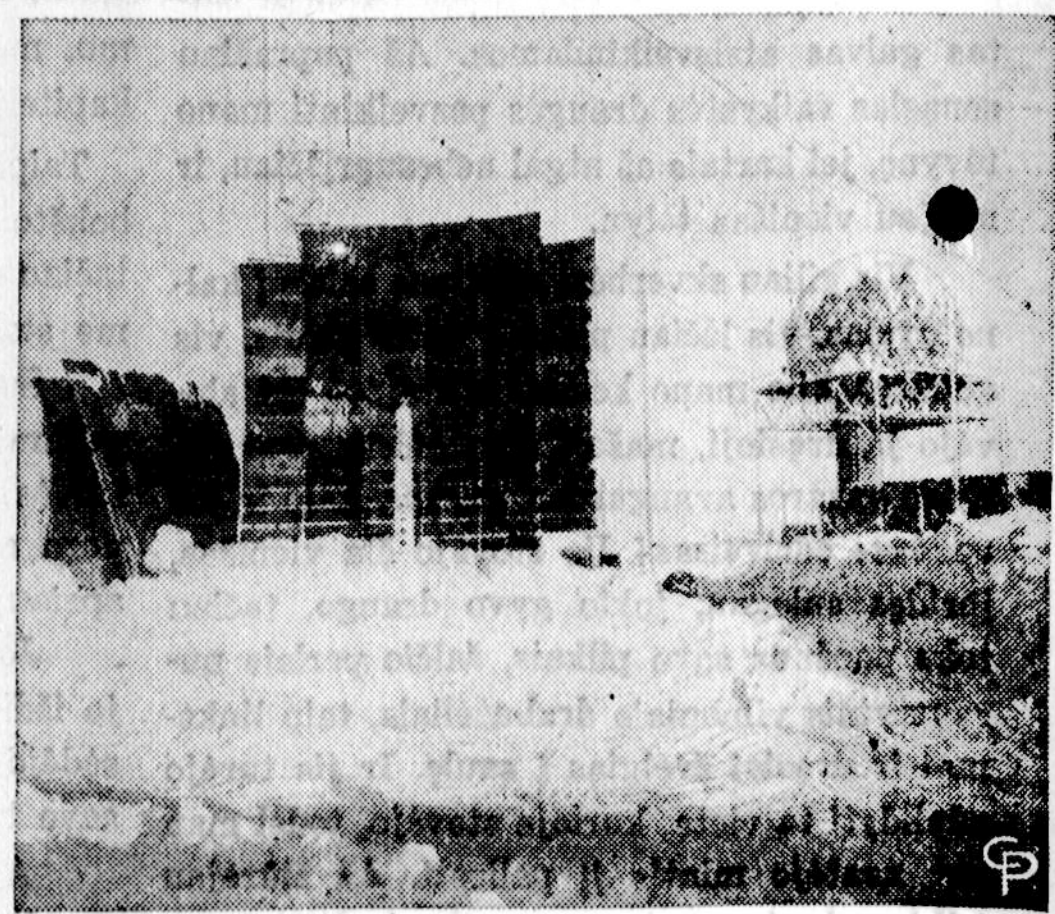
"Dar tik neseniai nuskambėjo per plačiąją Kanadą šachmatų meistro P. Vaitonio vardas ir štai vėl tenka džiaugtis ir didžiuliu. Tautinės Parodos metu įvykusiose tarptautinėse ir Kanados stalo teniso pirmenybėse vytyti Pranas Gvildys tapo naujuoju Kanados meisteriu. Kelias dienas užtrukusiose varžybose Pranas parodė ne tik didelių sugebėjimus, bet ir ištvėrmę.

Meisterystė buvo nuspręsta pusfinalio žaidimuose, kuomet jis užtikrintai įveikė savo amžiną priešą ir daugkartinį Kanados meistrį Max Marenko 3:1 (1:21; 21:15; 21:14; 21:15). Finalo į lengvai sudorojęs montrealietį vengrą Gadanyį 3:1, tapo Kanados stalo teniso meisteriu.

Be šio laimėjimo vieneto varžybose, Pranas dalyvavo visose kitose varžybose ir pasiekė keliatą atmintinį pergalę. Tarptautinėse varžybose, kuriose Ontarijo laimėjo pirmą vietą, jis nepralaimėjo nei vieno susitikimo. Tarptautinėse varžybose Kanada-JAV, pasekė esant 5:5, lemiama susitikime jis nugalė 2:1 pagarsėjusį amerikietį S. Shiff, išplėsdamas 6:5 pergalę Kanadai. Ši kova buvo gražiausia Prano stalo teniso karjera".

Sužalotas Raudonojo Kryžiaus ženklas ant vienos Quemoj ligoninės stogo. Komunistų artilerijos sviediniai užmašė gailėtingąją seserį ir sužeidė eilę pacientų.

Radaro linijos DEW įrengimai Kanados šiaurėje.

Cleveland APYLINKĖS

Fausto operos pastatymas
į Masonic salę sutraukė virš 1000 žiūrovų. Salėje matės daug svečių, atvykusių iš tolimesnių lietuvių kolonijų.

Opera praėjo pakilia nuotaika, dirigentui, solistams ir visam meniniam kolektyvui buvo sukeltos gausios ovacijos. Apie operos pastatymą sekmadienio laidoj Plain Dealer dienraštis atspaudė labai gražų įvertinimą, išskelbdamas ir lietuvių kalbos originalų, malonų skambėjimą.

I Fausto operos pastatymą
iš Detroito į Clevelandą buvo atvykę apie 100 žiūrovų. Jų tarpe buvo p. Alantai, p. Vizgirdai ir kiti.

Inž. Z. Rekašius,
Tautinės Sąjungos informacinės komisijos narys, buvo atvykęs į Clevelandą dalyvauti Fausto operoje ir su Dirvos redaktorium taręs spaudos reikalais. Ta pačia proga aplankė p. Kazlauskus ir kitus artimuosius.

PAIESKOJIMAI

Lietuvos Generalinio Konsulato New Yorke paieškomi asmenys:

Andrašiūnienė Justina.
Andriuskevičius Antanas ir Jonas, Jono sūnus, gyvena gal Baltimore.

Baubinaitė Elena, Alfonso dukte.

Bielaševs Aleksandras, Vasiliaus sūnus, gimęs Kaune.

Bilinskas Jonas ir Vilhelmas, Vytauto sūnus.

Bubnas Juozas, Ignoto sūnus, su šeima.

Dambava Andrius, kiles iš Utenos apskr., Tauragnų val.

Eidukevičius Bronius, g. 1919 m., išvykęs Kanadon.

Gečas Povilas ir Rapolas, Tado sūnus.

Girskys, turėjo seserį Pauliną Girskytę-Bendikienę.

Jadzevičiūtė-Dzevačkienė Jolana, Motiejaus dukte.

Jasaitienė-Sungailaitė Kazė, iš Z. Naumiesčio val., Tauragės ap.

Jonušas Pranas, Leono sūnus, gyvena Kanadoje.

Jurkšas Valter, gyvena Shamokin, Pa.

Katkus Juozas, Juozo sūnus, gim. Kartenos val.

Kelpša Vaclovas ir Viktoras, Hugono sūnus.

Kirkutė-Mikelienė Teklė, Felikso dukte.

Kurtinis Pranas, žmona Birutė, vaikai Alma, Genė ir Sigita-Kazimieras.

Lašas Jonas, iš Osavytų km., Zarasų apskr.

Leonavičius Alfonsas ir Juozas, Karolio sūnus.

Morkienė-Tamašauskaitė Veronika, Vinco dukte, gim. Lygdu km., turi sūnų Edmundą ir dukterį Lilę.

Pukėnas Aleksandra, Pyragius Jonas, Jono sūnus, iš Ukmergės apskr., Balninkų val., Martonių km.

Ragauskas Mečys, Kazio sūnus, iš Kretingos apskr., Kulių val., Jurjonių km.

Stankevičius Antanas, Stasio sūnus, gyvenęs Kazliškių km., Kazlų-Rūdos val., Marijampolės apskr.

Stupuras Antanas, Jono sūnus, gyvenęs Wentworth Ave., Chicago, Ill.

Sungaila Jonas, iš Alkupio km., Kvedarnos val., Tauragės apskr.

Tamašauskas Vincas, Vinco sūnus, gimęs Lygdu km., Gruzdu val.

Thomas (Tamosa) Mykolas, Mykolo sūnus, iš Netičkampio km., Marijampolės apskr., turėjo automobilio taisymo dirbtuvę Bostono apylinkėse.

Trumpis Albinas, Marija ir Petras.

Valaitis Boleslovas, Juozo sūnus, ir jo šeima.

Valiūnė - Tamašauskaitė, Pranė, Vinco dukte, gim. Gruzdu val., Lygdu km., jos vyras ir sūnus Kazys Valiūlis.

Vitkevičius Antanas, Antano sūnus.

Zaksas Vytenis.

Jieškomieji ar apie juos turintieji bet kuriu žiniu prašomi atsiliepti Lietuvos Generaliniam Konsului šiuo adresu:

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA

41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

DIRVOS RUDENS VAKARAS
įvyksta spalio mėn. 4 d. Slovenian Auditorium, kuri šią vasarą pagrindinai atremontuota ir visiems svečiams labai patogi.

Programoje Chicago Dramos Teatro pastatymas "Pažadėtoji žemė". Vaidina prityrę aktoriai. Pastatymas Liet. valstybinio teatro režisoriaus Ip. Tvirbutio.

Rezervuokites spalio 4 d. tam idomiam vaidinimui ir sekite tolesnius pranešimus Dirvoje.

K. B. Kraucunas,
vyresniosios lietuvių ateivių kartos veikėjas, dabar gyvenas Canton, Conn., buvo atvykęs į Clevelandą, lankėsi Dirvoje ir Fausto operos pastatyme.

Lituanus vakaro,
kuris įvyks rugsėjo 27 (šeštadienį) lietuvių salėje, programos dalį atliks clevelandietė baletų šokėja Teresėlė Stasaitė. Ji yra Serge Nadejdin studijos mokinė ir baletu mokosi šešerius metus.

Teresėlė šokusi įvairiuose viešose parengimuose, kasmet pasirodys su naujais solais dalykais Imperial Ballet metinuos koncertuose. Ji žavėjo žiūrovus II Trovatore operoje, o šiais metais ją matysime Hofmano Pasakų operoje ir LITUANUS vakare.

Visi clevelandiečiai kviečiami į jaunimo rušiamą vakarą maloniui laiko praleidimui. Bilietai gaunami Liet. Prekybos namuose (6933 Superior Ave.), Dirvoje, Spaudos Kioske ir pas platintojus.

I Lituanus vajų
Clevelande įsijungė LITUANUS RĖMĖJAI S. ir S. Laniasukai, H. Macijauskas, A. Nasvytis ir J. Stempužis.
Žurnalą parėmė LITUANUS AUKOTOJAI Beržinskai, A. Aidis, S. Garla, A. Širvaitis, Vl.

CHICAGOJE Dirva gaunama atskirais numeriais:

Margučio įstaigoje, 6755 So. Western Ave.

Marginių krautuvėje, 2511 W. 69 Street.

J. Karvelio knygyne, 3322 So. Halsted St.

Terros knygyne, 3333 So. Halsted St.

St. Ramanausko kraut., 4559 So. Hermitage Ave.

St. Penčylos kraut., 4501 So. Talman Ave.

B. Šiliūnė kraut., 4600 So. Fairfield Ave.

P. Ramanauskų krautuvėje, 1439 So. 49 Ave.

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rakandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės P. J. KERSIS, dėl apkaunavimo, ko visada reikalauja apdraudus kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS,
609 Society for Savings Bldg.
Telef.: MAin 1-1773
Rezidencija: PENINSULA 252

421 East 290 Street

IV 6-1600

Kviečiu jus įrodyti, ką jūs patys galite...

PASLĖPTAS GIRDEJIMO PRIETAISAS

kaip niekad su

Beltone HEARING GLASSES

Galite girdėti su ABIZM ausim.

Jokio gurgio ausyje. Jokio šniūro.

Jokio specialių prietaisų už ausies.

Duoda high fidelity girdėjimą.

Stipri hearing aid paslėpta akiniose.

Bovik remtoma triušėle nuneša garį ausi.

Nieko paslėpta plaukuose ar rūboose.

Šaukite Mr. NORBUTAS Main 1-5252
406 Citizens Bldg. 850 Euclid Avenue
Namų telefonas TU 6-1149

41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

S. Grabliauskas,
užsieninių radijo aparatų atstovas, į Clevelandą iš Bostono atvyksta rugsėjo mėn. 19 d.

NEUROS ŪKYJE
rugsėjo mėn. 28 d. įvyksta šeimyninis piknikas.
Bus skanių užkandžių, gėrimų ir gera muzika.
Visi lietuviai kviečiami atvykti. Pradžia nuo 10 val. ryto. Įėjimas \$1.00. Esant lietingam orui piknikas įvyks, nes yra gera pastogė.

Šv. Jurgio parapijos mokyklos
tėvų komitetas kitą sekmadienį — rugsėjo mėn. 21 d., mokyklos salėje paravinės pyragaičius.
Kviečiami pyragaičių nusipirkti ir tuo mokyklą paremti.

Skautų Tėvų Komiteto padėka
Pilnų Tuntoo Tėvų Komiteto aukų vajus pasibaigė. Pasibaigė ir jubiliejinė skautų stovykla. Visi Clevelando skautai sveiki ir saugiai grįžo namo.

Kas buvo stovykloje pastebėjo, kad stovyklą buvo įspūdingai pavykusi. Clevelandas žymiai prisidėjo prie stovyklos pasisekimo — davė energingą stovyklos viršininką ir žymų skaičių gerai aprūpintų skautų. Tai įvyko lietuvių kolonijos supratimo ir solidarumo dėka.

Tėvų Komiteto vajus lietuvių visuomenėje ir organizacijose
rado platų atgarsį ir palankumą. Todėl davė gerų rezultatų. Ta proga Tėvų Komitetas širdingai dėkoja.

1. Aukų rinkėjams: V. Civinskui, B. Rėkui, A. Augienei, K. Morkūnui, J. Vencienei, L. Jocienei, S. Lazdiniui, V. Apaniui, V. Petkevičiui, V. Januškiui, Z. Peckui, p. Garlauskienei ir Dr. V. Adams.

2. Dirvai ir jos red. B. Gaidžiūnui, Draugui ir Radijo Klubui bei jo vedėjui p. Stempužiui už palankumą ir nemokamai prisidėjusius prie propagandos ir reklamų.

3. Doktorui ir ponai Stankaičiams, kurie be aukos, dar nemokamai patikrino sveikatą ir išrašė sveikatos liudijimus visiems Clevelando skautams.

4. Aukotojams, aukojusiems mažiau, negu 2 dol., kurių dėl taupumo spaudoj negalim išvardinti.

5. V. Apaniui ir p. Dautartui, davusiems sunkvežimius; Dr. ir p. Skrinškams, Z. Peckui ir p. Rėkui už lengvas mašinas; dar spaudoj neminėtiems aukotojams: Z. Peckui — 7 dol., L. Sagiui — 5 dol. ir po 2 dol. — K. Morkūnui ir Z. Gobiui.

Dar kartą ačiū visoms organizacijoms, tėvams, aukotojams ir visiems vienu ar kitu būdu prisidėjusiems.

Pilnų Tunto Tėvų Komitetas

O. Žygienė,

A. Rukšėnas,

K. Budrys,

E. Steponavičius.

GRAŽI REZIDENCIJA!

Puiki vieta ant ežero kranto. Arti prie Naujos Parapijos. Angliško stiliaus, mūro statyba. 4 erdvūs miegamieji kambariai. Palikimas — galima pirkti lengvomis sąlygomis.

JONAS NASVYTIS
R. Call Realty Co.

421 East 290 Street

IV 6-1600

Kviečiu jus įrodyti, ką jūs patys galite...

PASLĖPTAS GIRDEJIMO PRIETAISAS

kaip niekad su

Beltone HEARING GLASSES

Galite girdėti su ABIZM ausim.

Jokio gurgio ausyje. Jokio šniūro.

Jokio specialių prietaisų už ausies.

Duoda high fidelity girdėjimą.

Stipri hearing aid paslėpta akiniose.

Bovik remtoma triušėle nuneša garį ausi.

Nieko paslėpta plaukuose ar rūboose.

Šaukite Mr. NORBUTAS Main 1-5252
406 Citizens Bldg. 850 Euclid Avenue
Namų telefonas TU 6-1149

41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

Kviečiu jus įrodyti, ką jūs patys galite...

PASLĖPTAS GIRDEJIMO PRIETAISAS

kaip niekad su

Beltone HEARING GLASSES

Galite girdėti su ABIZM ausim.

Jokio gurgio ausyje. Jokio šniūro.

Jokio specialių prietaisų už ausies.

Duoda high fidelity girdėjimą.

Stipri hearing aid paslėpta akiniose.

Bovik remtoma triušėle nuneša garį ausi.

Nieko paslėpta plaukuose ar rūboose.

S. Grabliauskas,
užsieninių radijo aparatų atstovas, į Clevelandą iš Bostono atvyksta rugsėjo mėn. 19 d.

NEUROS ŪKYJE
rugsėjo mėn. 28 d. įvyksta šeimyninis piknikas.
Bus skanių užkandžių, gėrimų ir gera muzika.
Visi lietuviai kviečiami atvykti. Pradžia nuo 10 val. ryto. Įėjimas \$1.00. Esant lietingam orui piknikas įvyks, nes yra gera pastogė.

Šv. Jurgio parapijos mokyklos
tėvų komitetas kitą sekmadienį — rugsėjo mėn. 21 d., mokyklos salėje paravinės pyragaičius.
Kviečiami pyragaičių nusipirkti ir tuo mokyklą paremti.

Skautų Tėvų Komiteto padėka
Pilnų Tuntoo Tėvų Komiteto aukų vajus pasibaigė. Pasibaigė ir jubiliejinė skautų stovykla. Visi Clevelando skautai sveiki ir saugiai grįžo namo.

Kas buvo stovykloje pastebėjo, kad stovyklą buvo įspūdingai pavykusi. Clevelandas žymiai prisidėjo prie stovyklos pasisekimo — davė energingą stovyklos viršininką ir žymų skaičių gerai aprūpintų skautų. Tai įvyko lietuvių kolonijos supratimo ir solidarumo dėka.

Tėvų Komiteto vajus lietuvių visuomenėje ir organizacijose
rado platų atgarsį ir palankumą. Todėl davė gerų rezultatų. Ta proga Tėvų Komitetas širdingai dėkoja.

1. Aukų rinkėjams: V. Civinskui, B. Rėkui, A. Augienei, K. Morkūnui, J. Vencienei, L. Jocienei, S. Lazdiniui, V. Apaniui, V. Petkevičiui, V. Januškiui, Z. Peckui, p. Garlauskienei ir Dr. V. Adams.

2. Dirvai ir jos red. B. Gaidžiūnui, Draugui ir Radijo Klubui bei jo vedėjui p. Stempužiui už palankumą ir nemokamai prisidėjusius prie propagandos ir reklamų.

3. Doktorui ir ponai Stankaičiams, kurie be aukos, dar nemokamai patikrino sveikatą ir išrašė sveikatos liudijimus visiems Clevelando skautams.

4. Aukotojams, aukojusiems mažiau, negu 2 dol., kurių dėl taupumo spaudoj negalim išvardinti.

5. V. Apaniui ir p. Dautartui, davusiems sunkvežimius; Dr. ir p. Skrinškams, Z. Peckui ir p. Rėkui už lengvas mašinas; dar spaudoj neminėtiems aukotojams: Z. Peckui — 7 dol., L. Sagiui — 5 dol. ir po 2 dol. — K. Morkūnui ir Z. Gobiui.

Dar kartą ačiū visoms organizacijoms, tėvams, aukotojams ir visiems vienu ar kitu būdu prisidėjusiems.

Pilnų Tunto Tėvų Komitetas

O. Žygienė,

A. Rukšėnas,

K. Budrys,

E. Steponavičius.

GRAŽI REZIDENCIJA!

Puiki vieta ant ežero kranto. Arti prie Naujos Parapijos. Angliško stiliaus, mūro statyba. 4 erdvūs miegamieji kambariai. Palikimas — galima pirkti lengvomis sąlygomis.

JONAS NASVYTIS
R. Call Realty Co.

421 East 290 Street

IV 6-1600

Kviečiu jus įrodyti, ką jūs patys galite...

PASLĖPTAS GIRDEJIMO PRIETAISAS

kaip niekad su

Beltone HEARING GLASSES

Galite girdėti su ABIZM ausim.

Jokio gurgio ausyje. Jokio šniūro.

Jokio specialių prietaisų už ausies.

Duoda high fidelity girdėjimą.

Stipri hearing aid paslėpta akiniose.

Bovik remtoma triušėle nuneša garį ausi.

Nieko paslėpta plaukuose ar rūboose.

Šaukite Mr. NORBUTAS Main 1-5252
406 Citizens Bldg. 850 Euclid Avenue
Namų telefonas TU 6-1149

41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

Kviečiu jus įrodyti, ką jūs patys galite...

PASLĖPTAS GIRDEJIMO PRIETAISAS

kaip niekad su

Beltone HEARING GLASSES

Galite girdėti su ABIZM ausim.

Jokio gurgio ausyje. Jokio šniūro.

Jokio specialių prietaisų už ausies.

Duoda high fidelity girdėjimą.

Stipri hearing aid paslėpta akiniose.

Bovik remtoma triušėle nuneša garį ausi.

Nieko paslėpta plaukuose ar rūboose.

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.
753 E. 118 St.
Cleveland 8, Ohio
Telef.: LI 1-5466

THREE WAY PAINTING CO.

Lietuviška įmonė atlieka įvairius naujų ir senų namų dažymo ir dekoravimo darbus iš lauko ir viduje.

Lietuviams darome nuolaidą.
J. ir E. Ignatavičiai
677 E. 128th St. Tel. MU 1-8368

DĖL KO JEZUS MIRĖ

Ką šv. Raštas sako apie Jėzaus mirtį? Jėzus mirė už pasaulio nuodėmes. Raštas taip sako: Per nieką kitą nėra išganymo, nes neduota žmonėms kito vardo po dangumi, per kurį mes turėtume būti išgelbėti, kaip tik vardu Jėzaus Kristaus, bet ne mirtingo žmogaus vardu. Raštas sako, kad be kraujo praliejimo nėra jokio atleidimo nuodėmių. Jėzus Kristus pralėjo savo kraują.

Skaitykite šv. Raštą 3 k. Mozės, 17; pr. 11. e. Ebroje 9; pr. 22 e. Kolos 1; pers. 20. e.

Ar ne geriau klausyti Jono Krikštytojo, kuris nurodė į Jėzų ir tarė: Štai Dievo avinėlis, kuris atima pasaulio nuodėmes. Klausimas kodėl šio laikinio perstatymai apie išganymo Jėzaus mirtį turi tokia mažą svarbą. Ar būtų galima surasti kokią palaimą žmonijai? Tai turi būti pripažinta, kad jie negali įvykdyti jokių palaimų. Mirtinas žmogus nieko negali: nei tobulą sveikatą grąžinti, nei mirusius prikelti, negali surišti velaną, nei kurčiųjų ausis atidaryti, nei sugrąžinti žmonėms jų mintis. Žmogus nieko negali.

Jėzus, kuris davė atpikimą už visus jo prisikėlimo iš numirusių, jam yra duota galybė kaip danguje taip ir ant žemės, ir jis turi galybę prikelti visus iš numirusių. Jėzus pradės vykinti tą darbą netolimoj ateityje.

WILLIAM SHIMKUS
1077 E. Wallings Rd.
Brecksville, Ohio

J. S. AUTO SERVICE
Sav. J. Švarcas
1254 Addison Road
Tel. HE 1-6352

Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMATINIŲ TAI SYMAS

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderso 1-6344, Redaktorius Balyš GAIDŽIONAS (buto telefonas: GL 1-3976).

UŽRAŠAI IŠ BENDRUOMENĖS SEIMO

(Atkelta iš 1 psl.)

Kokių pagrindų šiai parodėlei daryta atranka, sunku pasakyti. Gal atrinktos tik gražesnės, išpūdingesnės knygos, ar tik tos, kurias pavyko paskubomis sugriebti?

Parodos apimtis — kaip paskiro susipratęs tautiečio (ir dar labiau susipratęs kataliko) pokario metais sutelktos asmeninės bibliotekos geresnioji dalis.

Bet yra keletas ir Lietuvoje dabar išleistų knygų, daugiausia albuminio pobūdžio. Kad tik kas nesumanytų piketuoti!

Didysis koncertas

Pilna Carnegie salė. Berods vien lietuvių. Kone 3000. Žinoma, ne iš viso pasaulio. Daugiau iš artimesnių New Yorko apylinkių.

Ar buvo amerikiečių? Muzikos kritikų? Reporterių?

Kažin. Gal ir buvo gal ir ne. Tai koncertas ne "pasauliui", tik sau.

Tas išsprendžia karštą ginčą dėl programos pobūdžio. Ar būtų buvusi estradon išnešta "tikroji" muzika (simfoninė), ar buvo "diletantinė" (kaip kai kurie muzikai vadina vokalinę muziką), vistiek ją būtumėm išgirdę tik mes patys, o ne "pasaulis". O šiai beveik 3000 miniai choral, dainos mieliau ir arčiau prie širdies bei smurantiama, negu simfoninė muzika. Šis koncertas nebūtinai turėjo būti "muzikos pamoka" ar pratinimas prie simfoninės muzikos. Savitarpinė manifestacija ir pasitenkinimas buvo natūralus šio koncerto išslas. Vokalinė programa, palyginus didelis choras bene lengviau bus pasiekęs tokį tikslą, nei būtų galėjusi pasiekti simfoninės muzikos programa.

Be to, pavyzdžiui, V. Jakubėno "Mano pavasaris" (choras ir orkestras) irgi jau tiek tolimas nuo "primityvų", kad šiai didokai miniai tik "ant pirštų pasistiepusiai" šiaip taip pasiekiamas. Tai ne nuosmūkis, o beveik "už ausų tempimas" j aukštesnės muzikinės kultūros laipsnį.

Scenoje maždaug poros šimtų dainininkų choras (Čiurlionio, Dainavos, Varpo, Pirmyn chorai). Tautinių kostiumų bukiečiai. Truputį užstoja orkestrą pulpitų, smičių, kėdžių ir orkestrantų, apsiėmusių kasdieniniams švarkais (sako, taip jie ešą po penkinę pigesni).

Dirigentai A. Mikulskiui uždavins — kaip ežere pasižymėjusiam plaukikui, pirmą kartą įmestam j okeaną audros metu. Programoj "kieti riešutai". Choras keturių vėjų supūstas, keturių vadovų atskirai mokytas, vienintelės repetacijos metu pirmą kart išgirdęs, kaip orkestras jam "trukdys"... Pačiam dirigentui orkestras mažai tebandyta sritis. Jo dėmesys ten, kur įdėta visa jos siela — ties choru. Orkestro "seni vilkai" tačiau nepasimetė. Rezultatas patenkina. Jei imtum reliatyviai (pabrėžiant neprofesinį ir supūstinę choro pobūdį), tai galima įžiūrėti nemaža ir laimėjimo.

Antroje dalyje kitas dirigentas. Diriguoja ar šoka? Dievai jį žino.

Nelygioj kovoj su "originaliai" valdomu orkestru solistu balsai heroiskai žūsta nepasieke galiorkos.

Net žilėvičiaus Laisvės daina (buvusi Vilniaus), net Šimkaus Lietuviais esame — visiems dainininkams taip gerai žinomos — atsisako nuo pretenzijų būti atliktos geriau ar nors taip gerai, kaip kitais atvejais kai kada esti atliekamos. Taigi koncerto apoteozė atsisveikina su publika tik iki pusės kopėčių pasilypėjusi.

Publikos būreliai, nutęskę išmintingas minas, santūriai gria koncertą ir čia pat pereina prie susižavėjimo savim:

— Žiūrėkit, kiek mūsų daug susirinko!

Taip. Koncertas buvo pati didžiausia manifestacija seimo rūmuose. Ypač imant kiekviškai. Tiesą sakant, ir kokybiškai...

Mažasis koncertas

Pirmosios seimo dienos vakarą buvo kamerinės muzikos koncertas: Iz. Vasilūnas (ir sūnus) ir A. Kuprevičius.

299 vietų salė beveik užpildė dalyvavusieji dailės parodos atidaryme. Gal kamerinės muzikos

mėgėjų skaičius būtų buvęs ir skirtingas, jei nebūtų buvę sudaryto įspūdžio, kad seimo rengėjai ir čia, kaip ir į parodas, kviečia seimo dalyvius kaip savo svečius. Tik vietoj paaiškėjo skirtumas. Dailės paroda buvo gražioje muziejaus patalpose, o atėjusius jos pažūrėti atidarymo metu vaišino pušni ir sausainiais. Į koncertą atvykusių netik nebevažiavo, bet dar po du doleriu aukos paprašė. Berods, niekas dėl to nesiginčijo, bet pakalbėjo; ar dailė turtingesnė už muziką, ar mažiau savim pasitikinti?

Tiesia, ten kur vaišino pušni, ten vaišino ir prakalbomis. Koncertas laimingai išvengė atidarymų kalbų.

Koncertas buvo geras (ir ne diletantiškas), bet jo rėmai — scena ir visa salės aplinka — tiesiog sudūlėjusi. Muzika čia atsidūrė kaip šampanas neplautoj šukėj. Gera prezentacija, skurdeiviška reprezentacija.

(Bus daugiau)

DETROITO LIETUVIAI

PARINKIM AUKŲ SIBIRE KENCIAUTIEMS

Šiomet, rugsėjo mėn. 27 d., šeštadienį, gautas leidimas, kenciantiems lietuviams Sibire ir kitur, **Detroite ir Hamtramck**, praveisti viešą rinkliavą.

Sujudo Detroito idealistai tam šventam darbui. Argi gali būti didesnis pasiaukojimas, kaip išėjus į gatves rinkti aukas savo kenciantiems broliams ir sesėms?

Šimtai jau paėmė aukų rinkimo dėžutes ir lankia tos dienos, kada jie galės pasiūti jas svetimtaučiams, kad jie įmestų savo auką, savo duoklę kraujuojančiai Lietuvai. Bet kaip skaudu, kad kasmet išeina į gatves vis tie patys idealistai, vis tie patys — kiek daugiau nei du šimtai lietuvių! O kur gi tie mūsų Detroito lietuvių tūkstančiai? Kur jie? Kodėl gi negalėtume bent šiuos metus, visi kaip vienas, išeiti į gatvę ir vieningai prakodti visą Detroitą? Būtų tikrai nuostabių rezultatų!

Kam gi eis tos aukos, kurias surinksime? — klausia naujas rinkėjas. Šiomet pasiryžta bent 80% surinktų aukų panaudoti siuntoms į Sibirą. Pernai jau pavyko išsiųsti virš tūkstančio siuntinių, su vaistais ir vitaminais ir kitais brangiais dalykais. O ten jie laukia mūsų žygių, mūsų pasiaukojimo, mūsų siuntiamos paramos.

Persišaldžius, susirgus, nėra

vaistų. Man rašo vienas mano giminių: "Turėjau virš 40 C. temperatūros, šaltis krėtė. Buvaau nuvykęs apie 20 km. pas daktarą. Apžiūrėjo. O vaistų nedavė. Sako: "geriausi vaistai sovietų sąjungoje — paprasta valgomoji druska. Gerk ją su karštu vandeniu ir pagysi".

Dėl vaistų stokos užtat miršta Sibire tūkstančiai mūsų brolių ir sesių. Ir nors iš jų kai kas jau grįžo Lietuvon, bet neoficialiomis žiniomis jų ten ir šiandien priskaitoma nepaprastai daug.

Mūsų tautiečių, okupuotoje Lietuvoje ir Sibire kenciančiųjų, akys nukreiptos į Amerikos lietuvių. Jų viltys (gal ir perdėtos) jų žvilgsniai nukreipti tik į mus, į Amerikos lietuvių. Argi atsisakytume, argi šaltai nusigręžtume nuo jų?

Neatsigręžkime, nes jiems, Sibire, tas atneštų belaikę mirtį. Neapvilkime jų vilčių!

Visi Detroito lietuvių, nesvarbu kas anksčiau ar vėliau atvažiavęs Amerikon, o galbūt ir gimęs Amerikoje, **rugsėjo mėn. 27 d., šeštadienį**, parodykime amerikiečiams savo aukšto susipratimą ir kultūros laipsnį. Sudarykime bent 500 lietuvių aukų rinkėjų būrį! Pasiaukokime ne sau, bet Sibire, mirčiai pasmerktiems, lietuvių tautos vaikams gelbėti!

Atlikę šį žygį savo artimo gelbėjimui, mes pajusime tą begalinį didybę ir palaimos jausmą...

Mg.

VINGIAI IR PERSPEKTYVOS

J. P. P.

JT gen. sekr. Hammarskjold pirmadienį grįžta New Yorkan. Oficialus pranešimas apie misijos eigą numatomas rugsėjo 30 d. Tada paaiškes, ką jam pasisekė ir ko nepasisekė laimėti Vid. Rytuose.

Sunkiausiais ir svarbiausiais jo misijos etapas buvo Kairas. Iš susitikimo su Nasseriu galima spręsti ir visos jo misijos sėkmumą.

Atvykimo Kairan dieną jis turėjo pasitenkinti susitikimu su žemesniais Egipto valdininkais. O Nasseris tuo metu "drožė" kalbą, kurioje pabrėždinėjo, kad "tikrosios" Vid. Rytų įtampos priežastys esą "Vakarų kolonializmas" ir "Izraelio imperializmas". — "Izraelis yra paskutinė imperialistų viltis... Britanija ir Amerika okupavo Libaną ir Jordaną arabų nacionalizmui sunaikinti..."

Susitikimas su Nasseriu įvyko kita dieną. Pasikalbėjimai baigėsi dar diena vėliau. Po jų nebuvo paskelbta jokio komunikato.

Laikraštiniškai patyrė, kad pasitarimų metu Nasseris reikalavęs greito ir besąlyginio britų ir amerikiečių įguli atitraukimo.

Hamarskjold nespėjus grįžti, Jungt. Tautų rūmuose vis plačiau pradėta kalbėti apie nuolatines JT policijos steigimo reikalingumą. Anksčiau jos buvo vengiama, nors JAV delegacija buvo siūliusi. Formaliai šis klausimas nėra įtrauktas ir į šį mėnesį prasidedančios sesijos darbotvarkę, tačiau jau tikra, jog jis bus iškeltas. Pradžiai projektuojamas 20,000 vyrų junginys.

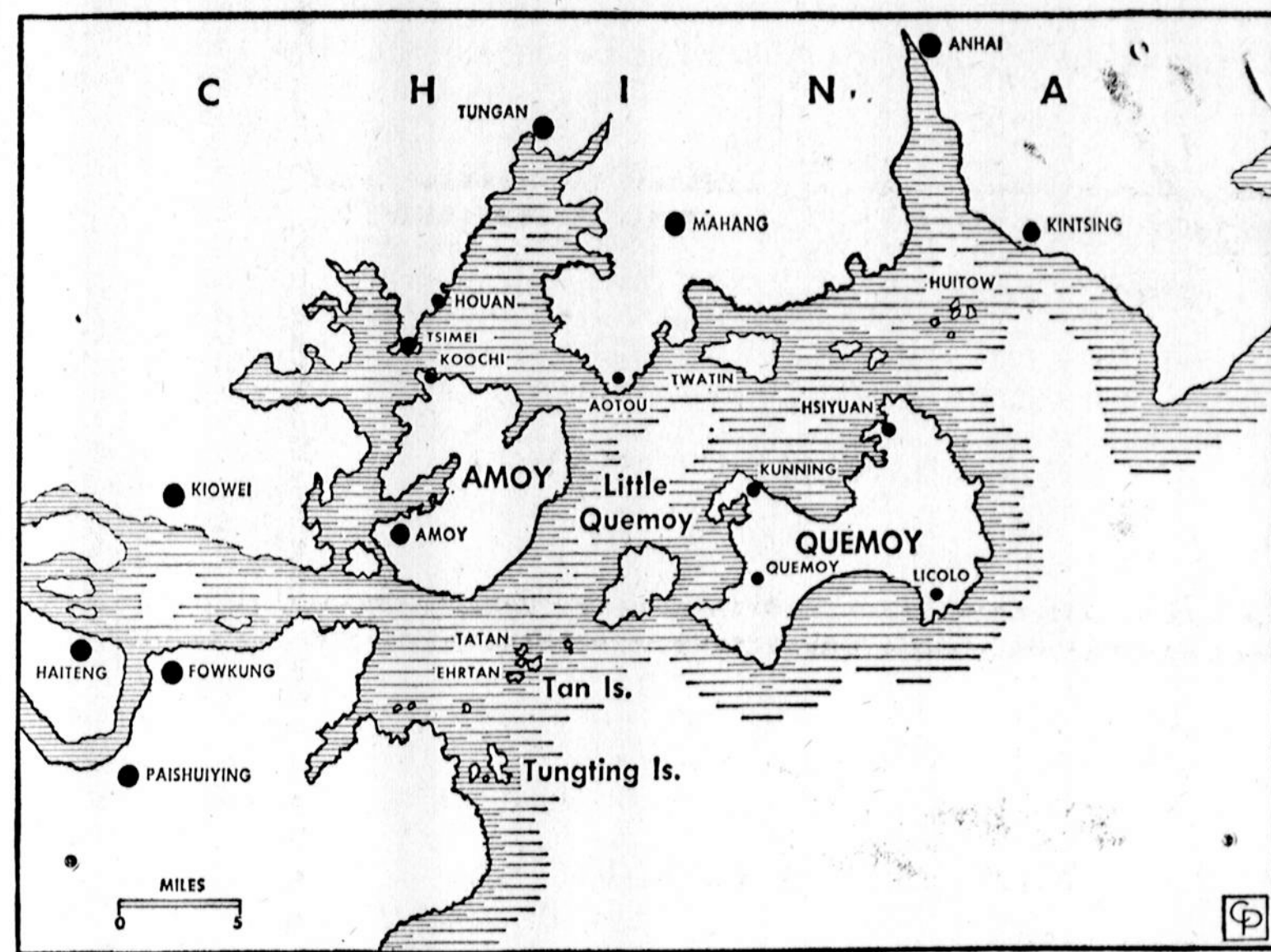
Ryšium su kalbomis apie suformuotą Varšuvos konferenciją, Washingtono didėja skaičius tų, kurie tiki, jog komunistinės Kinijos pripažinimas esąs neišvengiamas. Esą, JAV pastangos ignoruoti komunistus esančius ne tik "nereališkos", bet ir galinčios ištverti į karą, kurio Amerika nenori.

Nors valstybės departamentas paneigia, tačiau vis labiau aiškėja, kad esama bandymų įtikinti Čiangkaišeką, jog jis turis komunistams paaukoti Quemoy ir Matsu salas. Šie bandymai nesą nauji: jau ir anksčiau kai kurie slapsti JAV pasiuntiniai kalbėjėsi su reikalu su Čiangkaišeku, tačiau šis atkakliai priešijėsis.

Žiniomis iš Rytų Berlyno, komunistinės Kinijos premjeras Chouenlai ir jo gynybos ministeris ruošiasi vyksti į Maskvą pasitarimams dėl tolimesnių žygių Toluosiosuose Rytuose.

Iš komunistinės Kinijos ateina žinių, jog kai kuriose vietose komunistai būkštauja dėl galimų suklimų. Esą, tai ir paskatinę Maočetungą pradėti avantiūrą dėl Formozos.

Nacionalistų karininkai skelbia, jog jie turį įrodymų, kad da-

Didžiausias dėmesys dabar nukreiptas į šiuos įtampimo židinius.

lis MIG pilotų, siunčiamų bombarduoti nacionalistų teritorijos, esą korėjiečiai. Jau anksčiau patirta, kad S. Korėjos ir S. Vietnamo lakūnai yra apmokomi Kinijos teritorijoje.

Bulganino karjera: 1955 m. vasario 8 d. paskirtas Rusijos premjeru po ilgos politinio komisaro tarnybos raudonojoje armijoje, apvainikuotos maršalo laipsniu. Chruščiovo palydovas kelionėse po raudonąją Kiniją, Indiją ir Britaniją.

1958 kovo 27 d. — išmestas iš premjero posto, kaip Molotovo šalininkas, partijos CK posėdyje nepritares Chruščiovui. Keturiom dienom vėliau paskirtas sovietų valstybinio banko viršininku.

Birželio 13 d. — nebedalyvauja oficialiame diplomatų priėmimo. Chruščiovas paklaustas atsako: "Jūs galite nupirkti gėlių puokštę ir aplankyti jį ligoninėje".

Rugpjūčio 15 d. — išmetamas iš valstybinio banko ir paskiriamas Stavropolio ūkinėn tarybon Kaukaze.

Praeita savaitė — išmestas iš bolševikų partijos prezidiumo.

NUOMONĖS

LIETUVOS VALSTYBĖS SIENŲ REIKALU

Daugelis lietuvių, galvodami apie būsimos nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymą, rūpinasi ir būsimomis Lietuvos valstybės sienomis. Iš Vokietijos mes esam gavę rašinį, kuris siuntinėjamas daugeliui lietuvių. Jame, kad ir su nemažomis klaidomis, keliama samprotavimai ir daromi tuo reikalu pasisakymai. To rašinio dalį, kur kalbama apie būsimas Lietuvos valstybės sienas, nedarydami esminių pakeitimų, kaip atskirą nuomonę, čia ir spausdiname. Red.

Mūsų teritorijos reikalavimus išdėstė Amerikos Lietuvių Taryba 1956 m. birželio 13 d. JAV kongrese.

Tuomet eilė vokiečių laikraščių, kaip "Mémeller Dampfboot", "Ostpreussenblatt" ir kiti, o taip pat ir visos pabaltijo vokiečių organizacijos Federalinėje Respublikoje, užpūlė lietuvių už tai, kad pastarieji Amerikos Lietuvių Tarybos lūpomis pareiškė savo tikrąsias teises į Klaipėdos kraštą ir šiaurinę Rytų Prūsijos dalį iki Prėgliaus imtinai.

Kai kurie vokiečių visuomenės sluoksniai Lietuvių Tarybos kreipimąsi į kongresą, įvertino lyg savotišką sandėrį — užprašyk kuo daugiau, gausi tiek, kiek nori gauti.

Jie pareiškė, kad lietuviai reikalauja pusės Rytų Prūsijos todėl, kad nori išgąsdinti vokiečius ir gauti iš jų sutikimą įjungti Klaipėdos kraštą į būsimos Lietuvos teritoriją.

Šiandien mes turime tvirtai pareikšti, kad savo Tėvynės teritorija nesiruošiam prekiauti.

Mes reikalaujame ir reikalaujame sugrąžinti Mažąją Lietuvą. Visiems žinoma, jog Mažajai Lietuvai priklausė ir Klaipėdos kraštas, nors jis gana anksti buvo prijungtas prie Karaliaučiaus apskrities, kad Klaipėdos uostas nekonkuruotų su Karaliaučiaus uostu.

Karaliaučiaus pilis buvo pastatyta 1254 metais padedant Bohemijos karaliaus kariuomenei. Po to Karaliaučius buvo vadintas Koenigsberg.

Pilis buvo pastatyta tam, jog būtų galima užkariauti gentis, gyvenusias natangų ir lietuvių genčių pietuose.

Didžiojo prūsų sukilimo metu Karaliaučius buvo puolamas keletą kartų, tačiau išsilaikė kaip rytinė Ordino tvirtovė.

Kad Karaliaučius buvo pastatytas krašte, apgyvendintame lietuvių genčių, matyti iš daugybės aplink jį išlikusių kaimų ir sodybų, kurios ir dabar tebeturi lietuviškus pavadinimus.

MASPETH

MASPETHO LIETUVIAI TURĖS NAUJĄ SALĘ

Jau 48 metai, kai Maspeth, N. Y. veikia Lietuvių Piličių Klubas. Ilga laiką klubas buvo samdomuose namuose, bet prieš keletą metų įsigijo namus, esančius 69-61 Grand Ave., Maspeth 78, N. Y.

Klubo namai yra gana erdvūs. Juose yra baras, plačios ir gerai įruoštos grindys kėglių žaidimams (Bowling Alley), mažesnės salės susirinkimams, o šiomis dienomis baigiama ruošti didelę salę koncertams, šokiams ir kitiems parengimams. Salėje galės talpintis daugiau 500 asmenų.

Šios naujos svetainės atidary-

mo iškilmės įvyks rugsėjo 28 d., sekmadienį, 4 val. Programoje numatyta atidarymo kalbos, meninė dalis, vakariėnė ir šokiai.

Nėra abejonės, kad naujai ir gražiai įrengta salė patarnaus ne vien Maspetho, bet ir kitų apylinkių lietuvių kultūriniam reikalams.

Šiuo metu klubui vadovauja A. Matulis (pirmininkas), P. Venys, S. Šiaučius, A. Girmas, P. Jocy, A. Petras, J. Bernotas ir kiti.

Klubas visų narių pritarimu ir pastangomis, įruošdamas pramogoms tinkamą salę, atliko tikrai naudingą darbą lietuvių visuomenei.

CHICAGO

Am. L. Tautininkų Sąjungos Chicago skyriaus valdyba šaukia visuotiną skyriaus narių susirinkimą, kuris įvyks rugsėjo mėn. 21 d., sekmadienį, 3 val. po pietų, buv. Menininkų Klube, 2548 West 69-tą gatvę.

Be svarbių bėgamųjų reikalų, bus renkama ir nauja skyriaus valdyba, bei revizijos komisija. Dėl naujos skyriaus valdybos kandidatų principu jau pasitarta. Visu narių dalyvavimas labai pageidaujamas.

DĖKOJAME DIRVOS RĖMĖJAMS

Dirvai paremti skaitytojai atsiuntė šias aukas:

Barauskaitė D., Chicago\$5.00
Kas J., Roslindale 2.00
Valadka M., Seranton 5.00

Aukotojams tariame nuoširdų aciu.

Mielam kolegai
STEPONUI MATUI-MATUSEVIČIUI,
jo mylimam tėvui

KLEMENSUI MATUSEVIČIUI
mirus, reiškiam gilią užuojautą ir drauge liūdime.

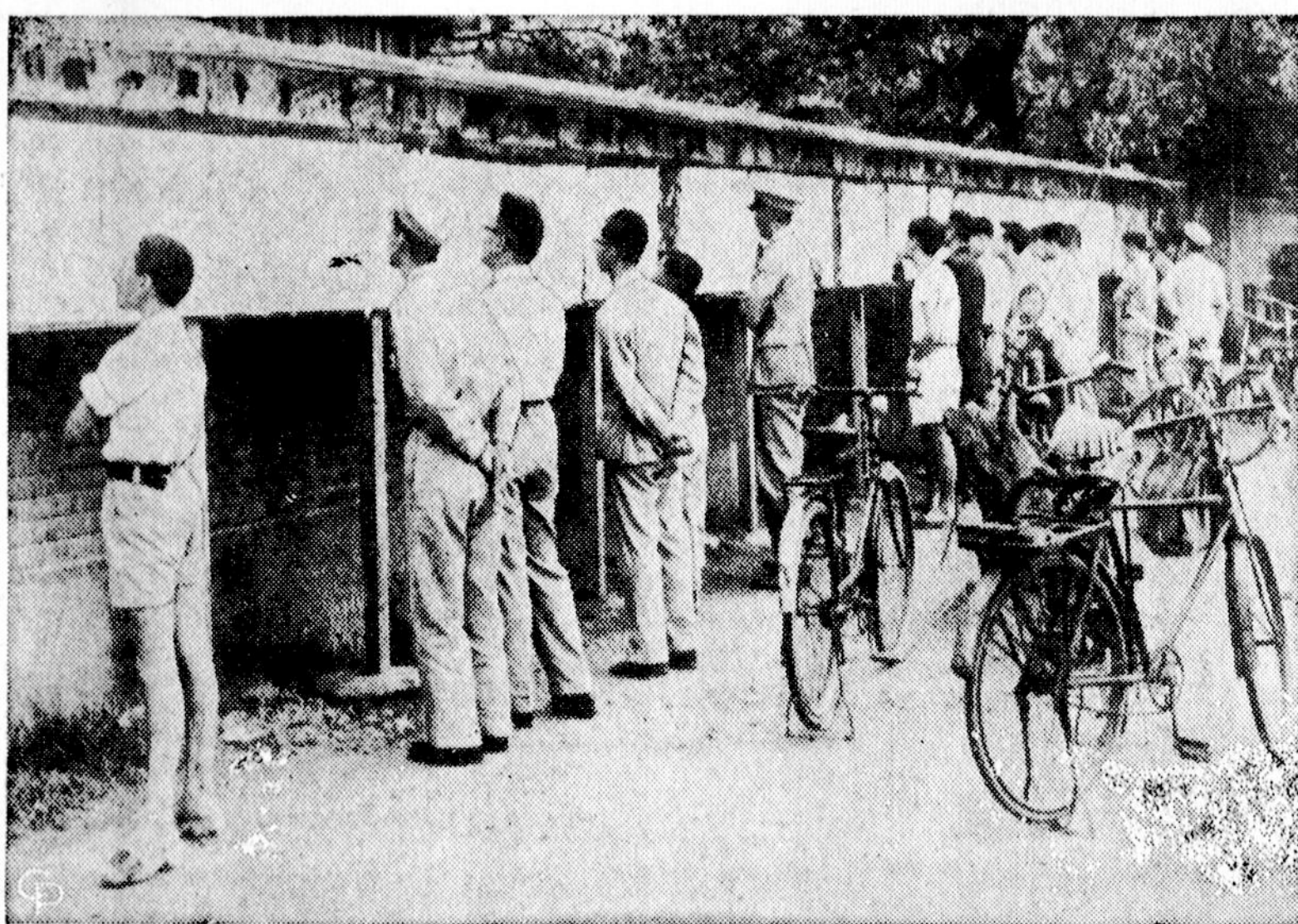
Liet. Stud. Sąjungos
Clevelando Skyrius

A. A.
KLEMENSUI MATUSEVIČIUI mirus,
jo žmonai, sūnui ir dukteriai su šeima reiškiam giliausią užuojautą

Muliolių šeima

Broliai STEPONUI MATUI-MATUSEVIČIUI,
jo mamytei ir sesutei su šeima, jų mielam tėveliui ir vyrui mirus, nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Clevelando Akademkai
Skautai ir Skautės

Formozos gyventojai gyvai seka naujausias žinias.